

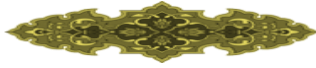
گزارش عملکرد سال اول برنامه ششم توسعه کشور سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

معاونت توسعه مدیریت

دفتر برنامه ریزی و بودجه

آذر ماه ۱۳۹۷

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در
برنامه ششم توسعه

بند ۵۰- حمایت از صنایع دستی و صیانت از
میراث فرهنگی کشور

بند ۵۱- توسعه‌ی پایدار صنعت ایرانگردی
به گونه‌ای

که ایرانگردهای خارجی تا پایان برنامه‌ی ششم
به حداقل پنج برابر افزایش یابد.

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و
گردشگری باید نقش خود را در عرصه
اشتغال و ارزآوری به نحو شایسته به انجام
رساند.

با فعال‌تر کردن صنعت گردشگری و
صنایع دستی می‌توانیم در مسیر رونق
اقتصادی و ترویج انقلاب اسلامی گام‌های
موثر و بلندی برداریم.

صنایع دستی و میراث فرهنگی دو بالی هستند
که می‌توانند موجب بالندگی صنعت
گردشگری ایران شوند و در تعامل با هم
سهام واقعی خود را در اقتصاد کشور ایفا کنند.

فهرست عناوین

۵.....	مقدمه
۶.....	چشم‌انداز سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
۷.....	راهبردهای اصلی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال‌های برنامه ششم توسعه کشور
۸.....	تکالیف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در قانون برنامه ششم توسعه کشور
۱۰.....	فصل اول - عملکرد مواد قانونی
۱۱.....	عملکرد مواد قانونی مرتبط با سازمان در برنامه ششم توسعه کشور
۱۲.....	حوزه میراث فرهنگی
۱۳.....	دستاوردهای حوزه میراث فرهنگی
۱۵.....	حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
۱۶.....	دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
۱۶.....	نمودار شماره ۱- میزان صادرات صنایع دستی (بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی)
۱۸.....	حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری
۱۹.....	دستاوردهای حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری
۲۰.....	نمودار شماره ۲- تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های بوم‌گردی
۲۳.....	جدول شماره ۱- عملکرد مواد قانونی فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۶
۳۲.....	فصل دوم - عملکرد متغیرها و شاخص‌های کلیدی
۳۳.....	حوزه میراث فرهنگی
۳۳.....	بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه میراث فرهنگی
۳۴.....	جدول شماره ۲- عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت میراث فرهنگی
۳۵.....	نمودار شماره ۳- مقایسه تعداد موزه‌های فعال در کشور به تفکیک نوع موزه طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶
۳۵.....	نمودار شماره ۴- مقایسه تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه
۳۶.....	نمودار شماره ۵- تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور در سال ۱۳۹۶
۳۶.....	نمودار شماره ۶- مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی در سال ۱۳۹۶
۳۷.....	نمودار شماره ۷- تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۶
۳۷.....	نمودار شماره ۸ - تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶
۳۸.....	حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

۳۸	بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه صنایع دستی
۳۹	جدول شماره ۳- عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی
۴۰	نمودار شماره ۹- سهم صادرات صنایع دستی به کل صادرات نفتی کشور بدون احتساب زیورآلات سنتی
۴۰	نمودار شماره ۱۰- مستندنگاری و تکمیل پرونده‌های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار
۴۱	وضعیت اشتغال در حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
۴۱	اشتغال ایجاد شده در حوزه صنایع دستی در سال ۱۳۹۶
۴۱	مزایای ایجاد اشتغال در حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی
۴۲	حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری
۴۲	بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری
۴۳	جدول شماره ۴- عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت گردشگری و سرمایه‌گذاری
۴۳	نمودار شماره ۱۱- مقایسه تعداد گردشگران داخلی طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶
۴۴	نمودار شماره ۱۲- تعداد گردشگران ورودی به کشور و درآمد حاصل از آن طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۶
۴۵	نمودار شماره ۱۳- تعداد هتل‌های استانداردسازی شده به تفکیک ستاره
۴۵	نمودار شماره ۱۴- مجموع هتل‌های کشور تا سال ۱۳۹۶
۴۶	گردشگری و اشتغال
۴۶	نمودار شماره ۱۵- میزان اشتغال پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده بر اساس حجم سرمایه‌گذاری
۴۷	جدول شماره ۵- میزان اشتغال پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده بر اساس حجم سرمایه‌گذاری
۴۸	فصل سوم - بررسی عملکرد منابع مالی
۴۹	اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۶
۴۹	اعتبارات هزینه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۶
۴۹	تحلیل عملکرد اعتبارات بخش از محل بودجه عمومی
۵۱	جدول شماره ۶- تخصیص اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان به تفکیک برنامه در سال ۱۳۹۶
۵۲	جدول شماره ۷- توزیع اعتبارات هزینه‌ای و تملکی ردیف‌های متفرقه سازمان در سال ۱۳۹۶
۵۳	فصل چهارم - ارزیابی عملکرد و پیشنهادات
۵۴	نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص‌های سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه کشور
۵۵	نقاط قوت عملکرد سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه
۵۵	نقاط ضعف عملکرد سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه

مقدمه

جایگاه بی‌بدیل ایران به عنوان کشوری با تمدن، فرهنگ و تاریخ کهن برکسی پوشیده نیست. آثار و ادوات برجای مانده از این تمدن و فرهنگ پیشینیان این سرزمین ما را بر آن می‌دارد که در پاسداشت و حراست آن بکوشیم. در تشکیلات اداری جمهوری اسلامی ایران حوزه‌های تخصصی که در گذشته‌ای نه چندان دور هر یک به طور جداگانه فعالیت می‌نمودند، اکنون در قالب یک سازمان منسجم و در چارچوب اهداف مشخص، رسالتی سنگین در فرهنگ و اقتصاد ایران دارند. عنصر پیونددهنده حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مقوله فرهنگ می‌باشد. با در نظر گرفتن این مهم، ضرورت و اهمیت مشارکت مردم که میراث‌داران و صاحبان اصلی فرهنگ در جامعه هستند در مدیریت حوزه‌های یادشده بیش از پیش آشکار می‌گردد. در حقیقت سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مدیریت حوزه‌هایی از فرهنگ را بر عهده دارد که نقش مردم در آن تعیین کننده بوده و دولت با عنایت به جایگاه حاکمیتی خود، سازماندهی و هدایت جریان‌های مردمی در مدیریت حوزه‌های فوق را بر عهده دارد. پژوهش، حفاظت، مرمت و احیاء بناهای فرهنگی و تاریخی، موزه‌داری، حمایت از تولید، عرضه و بازاریابی صنایع دستی، برنامه‌ریزی و حمایت از ایجاد تأسیسات گردشگری و بهره‌برداری از آن‌ها، طراحی و اجرای تورهای گردشگری، بازاریابی و تبلیغات و همچنین آموزش ذینفعان این عرصه‌ها، فعالیت‌های بسیار گسترده‌ای هستند که می‌توانند با همکاری، مشارکت و نقش‌آفرینی مردم و بخش خصوصی صدها هزار فرصت شغلی پایدار را در اقتصاد ایران ایجاد نمایند. سیاست‌گذاری و تعیین چارچوب‌ها، ضوابط و استانداردها، نظارت و حمایت از فعالیت‌های مردمی و همچنین حفظ وظایف تصدی‌های اجتماعی از جمله وظایف اصلی سازمان می‌باشد.

در برنامه ششم توسعه و در راستای دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز که مهم‌ترین سند توسعه کشور تا سال ۱۴۰۴ محسوب می‌شود و همچنین به منظور حل موضوعات و مسایل کلیدی که پیش‌روی حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار دارد، احکام و وظایفی برای سازمان متبوع با همکاری سایر دستگاه‌های اجرایی در نظر گرفته شد. اهمیت موضوعات تحت مدیریت سازمان سبب شد تا مواد ۹۷، ۹۸، ۹۹ و ۱۰۰ قانون برنامه ششم توسعه کشور به صورت مشخص به حوزه‌های فعالیت این سازمان اختصاص یابد.

تحقق این تکالیف عزم جدی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دستگاه‌های همکار را می‌طلبد. مدیریت و بدنه کارشناسی می‌بایست با شناسایی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها و با استفاده از تجارب سنوات گذشته، در قالب برنامه‌های کوتاه و میان مدت، امکانات و منابع موجود را با اولویت‌بندی برای تحقق اهداف بلند مدت حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به کار گیرند.

به صورت مشخص یکی از گام‌های مهم در فرآیند سیاست‌گذاری، ارزیابی اجرای برنامه‌هاست که این امکان را می‌دهد تا فاصله عملکرد با اهداف از پیش تعیین شده را مشخص سازد. با ارزیابی عملکرد می‌توان علاوه بر کاهش مشکلات، نقاط قوت و ضعف موجود در فرآیند سیاست‌گذاری را نیز مورد نقد و بررسی قرار داد.

چشم‌انداز سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

چشم‌انداز شماره ۱: دست یافتن به جایگاه واقعی ایران در جهان به عنوان یکی از غنی‌ترین، کهن‌ترین و تاثیرگذارترین فرهنگ‌ها و تمدن‌های بشری با ویژگی‌های کم نظیر و برخوردار از تعاملی سازنده و الهام‌بخش در عرصه بین‌المللی

چشم‌انداز شماره ۲: برخوردار از نظام مدیریت بروز و کارآمد، متکی بر تعامل و مشارکت جامعه ذینفعان، بهره‌مند از دانش و فن‌آوری مرتبط در سطح جهانی، توانا در تولید علم و فن‌آوری، با اتکا بر منابع انسانی دانش پایه و ماهر و مسئولیت پذیر، سرمایه اجتماعی رو به رشد، مبتنی بر اصول اخلاقی و ارزش‌های اسلامی، ملی و مقتضیات فرهنگی، جغرافیایی و تاریخی کشور

چشم‌انداز شماره ۳: برخوردار از نظام برنامه‌ریزی هدفمند با اقتصادی سالم، با ثبات، رقابت‌پذیر و با رشد و شتاب مناسب و در تعامل با اقتصاد جهانی، با ایفای نقش موثر در اقتصاد ملی و منطبق بر مزیت‌های نسبی فرهنگی، تاریخی و طبیعی کشور

چشم‌انداز شماره ۴: بهره‌مند از آثار فرهنگی - تاریخی، طبیعی و هنرهای سنتی متکی بر نظام جامع؛ شناخت و پژوهش، حفاظت و احیاء، ارتقاء و بهره‌برداری خردمندانه، در تعامل سازنده و هدفمند با حیات فرهنگی - اجتماعی و اقتصادی، تقویت حس مسئولیت عمومی، تحکیم هویت ملی و وفاق اجتماعی

چشم‌انداز شماره ۵: بهره‌مند از گردشگری پر رونق با محصولات متنوع، بازارهای سامان‌یافته، خدمات استاندارد شده و دست‌یافته به جایگاه برتر گردشگری منطقه و یکی از قطب‌های گردشگری جهان بویژه جهان اسلام

حفاظت و صیانت از میراث طبیعی و فرهنگی ملموس و ناملموس با مشارکت سازمان‌های مردمی

حفظ و ارتقاء صنایع دستی کشور

افزایش سهم گردشگری در تولید ناخالص داخلی، درآمدهای ارزی کشور، ایجاد اشتغال و تقویت تعاملات بین‌المللی و دیپلماسی فرهنگی

استفاده از ظرفیت گردشگری داخلی در تقویت و تحکیم همبستگی و انسجام ملی

اهداف کلان

راهبردهای اصلی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال‌های برنامه ششم توسعه کشور

- تدوین نظام مدیریت حفاظت و نجات بخشی آثار فرهنگی (ملموس و غیرملموس) و طبیعی در معرض خطر و یا در شرایط بحران و هنرهای سنتی در حال زوال
- شناسایی، معرفی و حمایت از گنجینه‌های زنده بشری، مشاهیر و مفاخر فرهنگ، هنر و حوزه تمدنی ایران
- ترویج و آموزش همگانی و تقویت مشارکت عمومی و تشکل‌های مردمی
- ایجاد تغییرات در تشکیلات و تدوین قوانین مناسب
- ارتقاء نقش حوزه صنایع دستی در اقتصاد ملی، اشتغال‌زایی، کاهش محرومیت مناطق محروم و افزایش سطح معیشت جوامع محلی
- بهره‌گیری از روش‌های نوین تبلیغات، بازاریابی و خلق مزیت‌های جدید به منظور پاسخگویی به بازارهای هدف
- توسعه زیرساخت‌های مرتبط با صنایع دستی با استفاده از مشارکت حداکثری فعالان این بخش و با اولویت فعالیت‌ها و مناطق دارای مزیت نسبی
- توسعه ظرفیت منابع انسانی دانش پایه، ماهر و مسئولیت‌پذیر در بخش دولتی و غیردولتی، خصوصی و جوامع محلی
- اصلاح شیوه‌های تولید مناسب و رقابت‌پذیر کردن محصولات صنایع دستی با محصولات مشابه داخلی و خارجی
- مشارکت و جذب سرمایه‌گذاران و فعالان صنایع دستی به منظور ارتقاء تولید و صادرات
- حمایت از حقوق مالکیت معنوی، میراث مادی، نوآوری‌ها و خالقان آثار در حوزه صنایع دستی، احیاء رشته‌های رو به زوال و منسوخ‌شده و تقویت بخش غیردولتی فعال
- توسعه مطالعات و پژوهش‌های میدانی به منظور شناسایی بازارها
- پیاده‌سازی طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال، شمال غرب کشور و زاگرس
- پیاده‌سازی طرح ساماندهی سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران
- توسعه و ساماندهی گردشگری داخلی و بین‌المللی
- تامین زیرساخت‌های مورد نیاز و ارتقاء کیفی خدمات گردشگری و توسعه گردشگری روستایی
- توسعه و ارتقاء بهره‌وری منابع انسانی
- احصاء و تشریح فرصت‌ها و تصدی‌های قابل واگذاری به سمن‌ها جهت حضور و مشارکت آنان در طرح‌های مطالعاتی و اجرایی سازمان
- جذب منابع و سرمایه‌های داخلی و خارجی جهت توسعه فعالیت‌های میراث فرهنگی، گردشگری، صنایع دستی و هنرهای سنتی
- توسعه تاسیسات گردشگری از جمله مناطق نمونه گردشگری در مناطق مختلف کشور و نظارت بر اداره مناطق مزبور
- ایجاد تاسیسات زیربنایی و زیرساخت‌های گردشگری کشور متناسب با اهداف برنامه‌ای
- ساماندهی، حمایت، ارتقاء ظرفیت توانمندسازی و حمایت از فعالیت تشکل‌های غیر دولتی و مردم نهاد
- بسترسازی در جهت ایجاد و راه‌اندازی شبکه‌های تخصصی سازمان‌های مردم نهاد در حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور

تکالیف سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در قانون برنامه ششم توسعه کشور

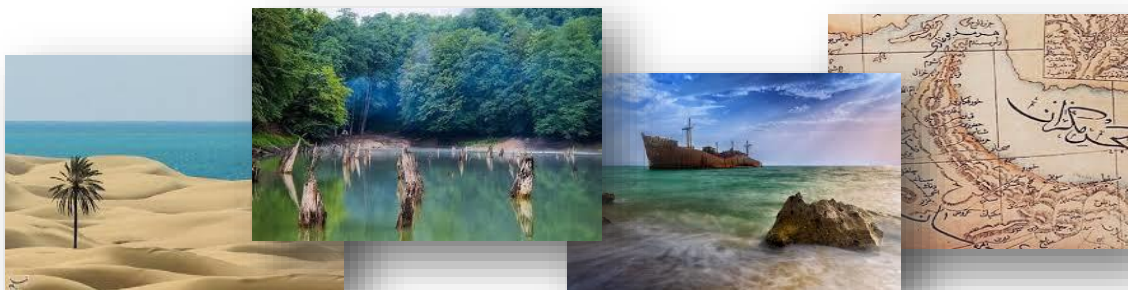

دستیابی به اهداف تعیین شده برای بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و تحقق آن عزم جدی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و دستگاه‌های همکار را می‌طلبد. مدیریت و بدنه کارشناسی می‌بایست با شناسایی نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهدیدها و با استفاده از تجارب سنوات گذشته، در قالب برنامه‌های کوتاه مدت و میان مدت، امکانات و منابع موجود را با اولویت‌بندی برای تحقق اهداف بلندمدت حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به کار گیرند. بطور کلی وظایف اصلی تعیین شده در قانون برنامه ششم توسعه کشور برای بخش میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری شامل موارد ذیل می‌باشد:

• توسعه گردشگری زیارتی

- پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی
- ساماندهی تشکلهای صنفی گردشگری
- ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی
- تدوین طرح ساماندهی گردشگری جنگل‌های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه

- تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدماتی
- اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در قالب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی

- تدوین سند راهبردی توسعه گردشگری با رعایت قوانین مربوطه و با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی
- ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی

- فراهم نمودن تمهیدات و اقدامات قانونی لازم برای مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- واگذاری امور تصدی‌گری و اجرائی حوزه گردشگری به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی
- گازرسانی به روستاهای هدف گردشگری
- هیئت امنایی نمودن اداره اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها

فصل اول

عملکرد مواد قانونی

عملکرد مواد قانونی مرتبط با سازمان در برنامه ششم توسعه کشور

با اجرائی شدن قانون برنامه ششم توسعه و با توجه به تکالیف محوله به سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری (بندهای قانونی ماده‌های ۹۷ الی ۱۰۰)، این سازمان فعالیت خود را جهت تحقق اهداف مذکور آغاز کرد. بر اساس اسناد بالادست تکالیف دیگری نیز برای سازمان در نظر گرفته شده است که شامل: مواد ۲۳ و ۷۲ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، بندهای ۵۰ و ۵۱ سیاست‌های کلی ابلاغی مقام معظم رهبری در برنامه ششم توسعه کشور، بندهای ۵۳، ۱۰، ۲۰ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی و بندهای ۱ الی ۲۰ (شاخص‌های اختصاصی) اولویت‌های ابلاغی رئیس جمهور محترم می‌باشد و مبنای عملکرد این سازمان برای پنج سال برنامه ششم توسعه قرار گرفته است.

از مهمترین تکالیف برنامه که به موجب اجرائی شدن آن شاهد تحول قابل ملاحظه‌ای در فعالیت‌های حوزه میراث فرهنگی و گردشگری خواهیم بود، (۱) هیئت امنایی نمودن اداره اماکن تاریخی و (۲) تصویب سند راهبردی توسعه گردشگری می‌باشد. حضور هیئت امنای و اختصاصی نمودن درآمد اماکن تاریخی و فرهنگی مهم کشور می‌تواند در تسریع انجام امور مالی، جلب مشارکت سایر دستگاه‌های دولتی، بخش عمومی و به‌خصوص سازمان‌ها و انجمن‌های مردم نهاد به عنوان یک ظرفیت بالقوه موثر، ارتقاء جایگاه این اماکن در میان مردم و نیز جلب بیشتر گردشگران داخلی و خارجی موثر باشد. با تصویب سند راهبردی نیز که با رویکرد گردشگری پایدار، رعایت منشور اخلاقی گردشگری، توانمندسازی جامعه محلی، توسعه آموزش‌های گردشگری با مشارکت جامعه دانشگاهی، تسهیل فضای کسب و کار و مشارکت ذینفعان به خصوص تشکل‌های حرفه‌ای در مدیریت اجرائی توسعه گردشگری باعث می‌شود تعامل جامع و نظام‌مندی بین دستگاه‌های حاکمیتی و دولتی همکار در توسعه گردشگری و تشکل‌های حرفه‌ای و سایر ذینفعان صنعت گردشگری از جمله جامعه محلی برقرار شود.

همچنین لازم به ذکر است از آنجائیکه دستگاه‌های اجرائی کشور اعم از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی سالانه براساس شاخص‌های عمومی و اختصاصی مورد ارزیابی قرار می‌گیرند، این سازمان برای دومین سال متوالی در سال ۱۳۹۶ در مجموع ارزیابی شاخص‌های عمومی و اختصاصی برتر شناخته شد و در جشنواره شهید رجایی مورد تقدیر قرار گرفت.

شاخص‌های عمومی به اموری همچون اصلاح نظام اداری و برنامه هشت‌گانه چابک‌سازی دستگاه‌ها اختصاص دارد و شاخص‌های اختصاصی نیز مربوط به نحوه انجام وظایف و مأموریت‌های دستگاه‌های مختلف است، که در مورد سازمان، این امور اختصاصی شامل توسعه گردشگری، حفاظت از میراث فرهنگی و ترویج صنایع دستی بوده است.

حوزه میراث فرهنگی

میراث فرهنگی و طبیعی هر کشور بیان کننده پیشینه تاریخی، تمدن و فرهنگ و ظرفیتها و جاذبههای طبیعی هر کشور است که زندهترین شاهد و شاخص تغییرات آن کشور را طی سالیان متمادی به نمایش می گذارد. ایران به جهت دارا بودن وسعت، ثروت و تنوع و زیبایی در میراث فرهنگی و طبیعی می تواند در کنار حفظ و نگهداری از این میراث معنوی، با معرفی آن به جهانیان، آنان را با روحيات، خلق و خوی و آداب و رسوم ساکنان ایران زمین آشنا نماید.

ظرفیتهای تاریخی و فرهنگی هر دیار، میراثی است ارزشمند که طی قرون و اعصار از گزند زمانه حفظ و به جا ماندهاند و امکان دیدار و شناساندن هویت تاریخی هر کشور را برای جهانیان فراهم ساخته است. از این رو حفظ و نگهداری آن برای آیندگان از تکالیف و وظایف اساسی و اولویتهای ویژه سازمان متولی این امر، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می باشد.

۲۲ اثر تاریخی - فرهنگی ثبت شده در فهرست آثار جهانی تا سال ۱۳۹۶

تخت جمشید

میدان امام اصفهان

چغازنبیل

تخت سلیمان

پاسارگاد

بم و منظر فرهنگی آن

گنبد سلطانیه

بیستون

مجموعه کلیساهای تاریخی ایران

سازه های آبی شوستر

مجموعه آرامگاه و خانقاه شیخ صفی الدین اردبیلی

مجموعه بازار تاریخی تبریز

باغ های ایرانی

گنبد قابوس

مسجد جامع اصفهان

کاخ گلستان

شهر سوخته

شوش

منظر فرهنگی میمند

بیابان لوت

قنات های ایرانی

شهر تاریخی یزد

دستاوردهای حوزه میراث فرهنگی

- مشارکت در تعمیر و مرمت ابنیه تاریخی در اختیار بخش غیردولتی: تعداد ۷۶۰ تفاهم‌نامه مشارکت معرفی شده از استان‌ها و همکاری ۲۷ استان در طرح مشارکت با بخش خصوصی
- ساماندهی و تعمیر ۹۱۴ بنای مهم تاریخی و ۱۱۴ مسجد جامع تاریخی

- ساماندهی و تعمیر بناهای مهم و مساجد جامع تاریخی: ۵۶ پروژه آرامگاه مفاخر، ۱۰۹ پروژه بقاع متبرکه، ۳۷ پروژه باغ‌های تاریخی و ۱۱۱ پروژه محوطه‌های تاریخی
- ارسال پرونده هنر ساختن و نواختن دوتار به منظور ثبت در فهرست میراث ناملموس یونسکو

- ارسال پرونده جنگل‌های هیرکانی به یونسکو به منظور ثبت در فهرست میراث طبیعی جهانی

- معرفی ۱۱ نفر از حاملان میراث فرهنگی ناملموس در فهرست گنجینه‌های زنده بشری
- تعیین عرصه و حریم حفاظتی ۲۰۸ اثر از آثار ملی غیر منقول

- راهاندازی پنج پایگاه میراث فرهنگی (ملی) شامل: ربع رشیدی تبریز، بافت گرگان، شهر تاریخی سیروان ایلام، جندی شاپور دزفول و روستای روئین

- آماده‌سازی پایگاه‌های ملی جهت ثبت در فهرست میراث جهانی (منطقه اورامانات در استان‌های کردستان و کرمانشاه محور ساسانی فارس، ایبانه، ماسوله)

- راهاندازی بالغ بر ۳۵۰ کارگاه فعال اجرایی حفاظت، مرمت و ساماندهی آثار تاریخی در پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی ملی
- احیاء و راهاندازی هیأت راهبردی و فنی در کلیه پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی ملی

برگزاری کارگاه‌های آموزشی در سطح ملی و بین‌المللی
در پایگاه‌های میراث جهانی و میراث فرهنگی ملی

حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

صنایع دستی و هنرهای سنتی بارزترین تجلی و تبلور محسوس اندیشه و زیبایی‌شناسی ایرانی- اسلامی است که در طول سده‌های متوالی شکل گرفته و گسترش یافته است. این هنرها که در قالب حرف، صناعات و پیشه‌های کهن و سنتی از طریق آموزش استاد و شاگردی به مرحله ظهور و ثبوت رسیده، علاوه بر آفرینش هنری، اصلی‌ترین شیوه پرورش معنوی نیز محسوب می‌شده است. این صنایع و هنرها با ۲۹۵ رشته و زیر رشته بدون احتساب قالی و گبه همواره نقشی برجسته در زمینه اشتغال‌زایی داشته‌اند.

از آنجایی که کشورهای دنیا به استفاده از صنایع پاک در جهت توسعه پایدار طبیعت و حفظ محیط زیست گرایش پیدا کرده‌اند و از سویی سیاست اقتصادی کشور دوری از اقتصاد تک‌محصولی و اقتصاد مقاومتی می‌باشد، تولید و بازاریابی تولیدات صنایع دستی می‌تواند به عنوان عاملی موثر در رشد و توسعه اقتصاد کشور در سطح کلان مطرح شود و با توجه به جذابیت‌های فرهنگی و هنری تولیدات صنایع دستی می‌تواند سفیر فرهنگی جهت حضور ایران در مجامع بین‌المللی در جهت شناساندن کشور و پتانسیل‌های فرهنگی هنری جوانان کشورمان به جهانیان باشد.

جایگاه صنایع دستی در توسعه اقتصادی

دستاوردهای حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

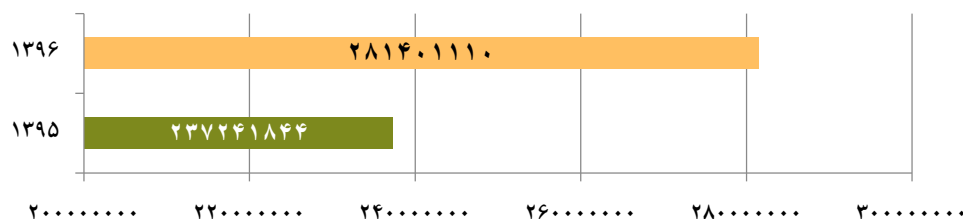
- ایجاد اشتغال در تولید صنایع دستی: ۱- از محل صدور مجوزهای صنایع دستی به تعداد ۷۲۲۹۴ نفر، ۲- در حوزه مشاغل خانگی صنایع دستی (افراد مستقل ۱۵۹۸۹ نفر، پشتیبانی حقیقی ۱۰۳۰ نفر و پشتیبان حقوقی ۶ نفر) به تعداد ۱۷۰۲۵ نفر، ۳- اجرای قانون حمایت از توسعه روستایی و عشایری کشور با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی (تعداد طرح‌های در دست بررسی ۱۵۱۲۷ فقره، پیش‌بینی اشتغال ۲۷۵۸۹ نفر)، ۴- اجرای برنامه اشتغال فراگیر (تعداد طرح‌های در دست بررسی ۲۰۶۴ فقره، پیش‌بینی اشتغال ۵۱۵۰ نفر)

- انعقاد تفاهم‌نامه همکاری با صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر کشور به منظور بهره‌مندی صنعتگران و تولیدکنندگان صنایع دستی
- صادرات محصولات صنایع دستی از مبادی رسمی کشور (بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی) در سال ۱۳۹۶ بالغ بر ۲۸۱ میلیون دلار و به وزن ۸۸۱۱۲ تن بوده که در مقایسه با سال ۱۳۹۵ به لحاظ ارزشی ۱۹ درصد و به لحاظ وزنی ۱۳ درصد افزایش داشته است (نمودار شماره ۱).

نمودار شماره ۱- میزان صادرات صنایع دستی (بدون احتساب زیورآلات سنتی و تجارت چمدانی)

(ارقام به دلار)

- برگزاری ۱۹ نمایشگاه داخلی بین‌المللی، سراسری و منطقه‌ای صنایع دستی و هماهنگی مشارکت فعالان صنایع دستی در ۵ مورد نمایشگاه مرتبط در داخل کشور

افتتاح اولین
خانه ایرانی در تبریز

- هماهنگی مشارکت ۹۶ هنرمند صنایع دستی در ۱۹ نمایشگاه بین‌المللی مرتبط با صنایع دستی و هفته‌های فرهنگی در خارج از کشور (۱۴ کشور)
- برگزاری ۱۵۲۲۳ غرفه عرضه و فروش محصولات صنایع دستی در قالب ۱۱۵۲ بازارچه موقت نوروزی و تابستانی در ۳۱ استان کشور با فروشی معادل ۷۶۰ میلیارد ریال
- اختصاص اعتباری معادل ۸۶۱ میلیارد ریال به کالاهای صنایع دستی در سید جوایز غیرنقدی بانک‌ها در سال ۹۶ که در مقایسه با سال قبل معادل ۱۸۴ درصد افزایش داشته است.

انتخاب دو نفر از صادرکنندگان صنایع دستی به
عنوان صادرکنندگان نمونه غیرنقدی کشور

- ثبت ۲ شهر و ۱ روستای جهانی صنایع دستی از طریق شورای جهانی صنایع دستی
- افتتاح ۱۰۹۰ بازارچه موقت عرضه و فروش و ۸۴۶ بازارچه نوروزی (با رشد ۴۹ درصدی نسبت به سال قبل)

- ایجاد و راه‌اندازی تعداد ۷ بازارچه دائم و ۴ کیوسک صنایع دستی

حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری

رشد و توسعه صنعت گردشگری در ایران به عنوان یکی از راهکارهای مهم در رهایی از اقتصاد تک‌محصولی مبتنی بر نفت و کمک به توزیع عادلانه درآمدها در کشور باید بیش از پیش مورد توجه برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران قرار گیرد. توسعه صنعت گردشگری به علت ایجاد بستر اقتصادی مناسب برای توسعه دیگر فعالیت‌های تجاری در منطقه، ارزآوری، اشتغالزایی و بهبود سطح رفاه اجتماعی جامعه میزبان، مورد توجه اکثریت دولتمردان است. در ایران صنعت گردشگری به عنوان یک بخش اقتصادی دارای اثر فزاینده نسبتاً بالایی در تولید بوده (ضریب فزاینده تولید صنعت گردشگری در ایران بعد از صنایع غذایی و ساختمان در رتبه سوم قرار دارد) و قدرت اشتغالزایی آن به صورت مستقیم و غیر مستقیم از بسیاری از بخش‌های اقتصادی دیگر بیشتر است (ضریب فزاینده اشتغالزایی این صنعت پس از بخش‌های کشاورزی، صنایع غذایی و ساختمان رتبه چهارم را در کشور دارد). عموماً در کشورهای در حال توسعه، توسعه صنعت گردشگری به عنوان ابزاری جهت تنوع بخشیدن و احیای اقتصاد ملی و منطقه‌ای مورد استفاده قرار می‌گیرد و در این میان کشورهای که از نظر فرهنگی دارای قابلیت‌های بالقوه‌ای باشند بخت مساعدتری جهت موفقیت در این عرصه رقابتی خواهند داشت. از این رو با توجه به قابلیت‌های بالقوه کشور عزیزمان ایران در این زمینه با وجود منابع سرشار طبیعی، تاریخی و فرهنگی توسعه این صنعت می‌تواند راهگشای توسعه هر چه بیشتر اقتصادی و اجتماعی کشور باشد.

ظرفیت صنعت گردشگری ایران

عضو پروژه جاده ابریشم
سازمان یونسکو (از نارا ژاپن تا
روم ایتالیا)

جزء ۱۵ کشور دنیا از لحاظ
جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی،
طبیعی، مذهبی و زیارتی

رتبه یک در نتایج قیمت

بهترین از ۱۱۱۱ اثر ثبتی ملی - ۲۲ اثر ثبتی جهانی دارای بهترین
از یک میلیون سایت تاریخی، تمدنی، گردشگری و
اکوتوریستی

دستاوردهای حوزه گردشگری و سرمایه گذاری

- انتشار و توزیع کتابچه (۳ زبانه: انگلیسی، عربی و فارسی) راهنمای سفر به ایران در پایانه‌های مرزی و سفارتخانه‌های ایران
- بازنگری کتابچه ۳۱ گانه مسیرهای گردشگری و به روزرسانی و اولویت بندی بازارهای هدف گردشگری ج.ا. ایران

برگزاری تورهای آشناسازی جهت ۱۴۸ نفر از تورگردانان خارجی، خبرنگاران، ماجراجویان و دانشمندان

- پذیرش پروژه معرفی شده جمهوری اسلامی ایران در دبیرخانه کومسک تحت عنوان «شناسایی، آماده سازی و ظرفیت سازی مناطق ویژه گردشگری بر پایه جوامع محلی به منظور حمایت از کسب و کارهای محلی و حفاظت از فرهنگ بومی و میراث ناملموس در سه کشور ایران، ترکیه و تاجیکستان»
- تشکیل شورای راهبری گردشگری زیارت با رویکرد ترویج فرهنگ زیارت

راه اندازی وبسایت تقویم گردشگری با هدف تدوین تقویم جامع و واحد رویدادهای گردشگری و همچنین جذب ایده‌های جدید در صنعت گردشگری

- ایجاد تک پنجره خدمات گردشگران به مسافران تحت عنوان سیران
- تدوین، تصویب و ابلاغ دستورالعمل «حفاظت و بهره برداری از غارها» در کارگروه غارشناسی ایران
- بروزرسانی سند ملی توسعه و مدیریت طبیعت گردی و احصاء ۳۶۶۸ جاذبه طبیعت گردی در کشور به تفکیک استانها بر اساس مستندات سند ملی توسعه و مدیریت طبیعت گردی

برگزاری برنامه‌های نوروزگاه در سطح استان

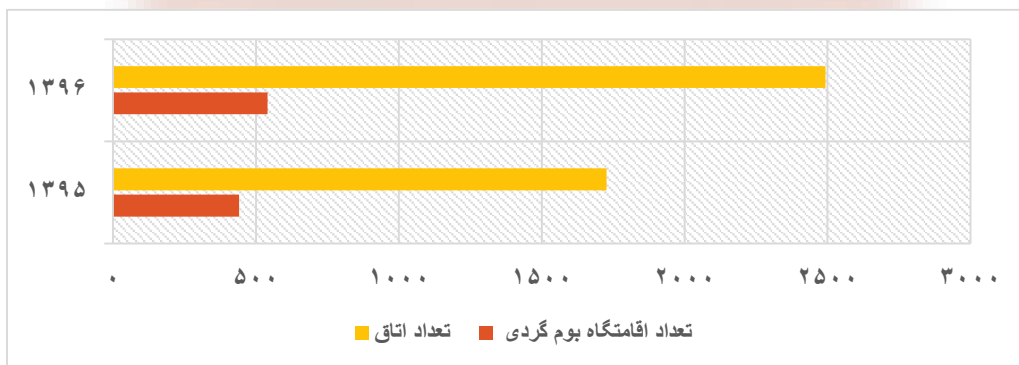

- برگزاری ۱۶ کارگاه آموزشی تخصصی در جنب دهمین و یازدهمین نمایشگاه بین‌المللی گردشگری و صنایع وابسته و ۸ کارگاه آموزشی تخصصی
- نهادینه‌سازی فرهنگ گردشگری از طریق ایجاد ارتباط با وزارت آموزش و پرورش و کانون‌های پرورشی و تربیتی کشور و تلاش در جهت استمرار و اجرای کامل " طرح همیار گردشگر " در بین دانش‌آموزان
- نیازسنجی و حمایت از طرح‌های توسعه و ایجاد امکانات گردشگری روستایی

راه‌اندازی تعداد +۵۴۰ اقامتگاه
بوم‌گردی در سطح کشور

نمودار شماره ۲- تعداد و ظرفیت اقامتگاه‌های بوم‌گردی

- صدور مجوز گواهینامه حرفه‌ای گردشگری سلامت به تعداد ۵۲ مجوز مشتمل بر ۳۳ شرکت خدمات مسافرتی و گردشگری دارای مجوز بند (ب) و ۲۰ شرکت فعال در حوزه گردشگری سلامت

- صدور گواهینامه پایان دوره کوتاه مدت گردشگری برای ۴۲۱۴ نفر به تفکیک راهنمایان گردشگری ۱۶۳۸ نفر، مدیریت فنی ۱۰۲۸ نفر، طبیعت گردی ۱۹۵ نفر، ژئوتوریسم ۲۵ نفر، هتلداری ۸۹۹ نفر، آشپزی ۲۸۷ نفر و بلد محلی ۱۴۲ نفر
- تمدید مجوز فعالیت ۸۰ موسسه آموزشی تخصصی گردشگری
- پرداخت تسهیلات به تعداد ۳۲۷ پروژه از منابع تسهیلات طرح رونق تولید (سامانه بهین یاب) به میزان ۲۴۱۵ میلیارد ریال
- پرداخت یارانه سود و کارمزد تسهیلات اعطایی به پروژه‌های بهره‌بردار شده گردشگری به میزان ۴۷ میلیارد ریال
- حجم سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری (۱۹۰۰ پروژه در حال ساخت) بیش از ۴۳۰۰۰۰ میلیارد ریال

- بهره‌بردار از تعداد ۵۴۸ پروژه با حجم سرمایه‌گذاری ۲۱۵۰۶ میلیارد ریال و میزان اشتغال‌زایی ۷۰۹۶ نفر که از این تعداد پروژه ۳۳۸۷ اتاق و ۱۰۷۸۲ تخت به ظرفیت فضاهای اقامتی کشور افزوده شده است.

- تصویب مبلغ ۲۶۶ میلیون دلار سرمایه خارجی برای ایجاد تاسیسات گردشگری در کشور
- صدور مجوزهای موافقت اولیه، موافقت اصولی و ایجاد تاسیسات گردشگری به تعداد ۱۹۶۱ مجوز

برگزاری و مشارکت در همایش‌ها و نمایشگاه‌های بین‌المللی فرصت‌های سرمایه‌گذاری برای معرفی فرصت‌ها و ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری در بخش گردشگری ایران

- صدور موافقتنامه تأسیس مناطق نمونه گردشگری و واگذاری ۲۴۰ منطقه به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی
- پروژه‌های مصوب شده جهت اخذ تسهیلات بانکی ۲۸ عدد
- تعداد ۱۰۶ پروژه معرفی شده جهت دریافت تسهیلات به مبلغ ۱۱۷۳۷ میلیارد ریال از منابع صندوق توسعه ملی و تصویب ۳۷۳۵ میلیارد ریال در بانک‌های عامل
- برگزاری همایش و نمایشگاه توانمندی‌های روستائی و عشایری با مشارکت معاونت توسعه روستائی و مناطق محروم ریاست جمهوری

اختصاص ۴۴۴۳ وام کم‌بهره به طرح‌های توسعه اشتغال پایدار مناطق روستائی و عشایری

- مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز در قطب‌ها و محورهای گردشگری به میزان ۸۹۹۰۴ میلیون ریال
- مطالعه و ایجاد اردوگاه‌ها و مجتمع‌های خدمات گردشگری به میزان ۱۹۵۴۰۲ میلیون ریال
- مطالعه، شناسایی، امکان‌سنجی و ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز در مناطق نمونه گردشگری به میزان ۱۱۸۲۲۰ میلیون ریال

ایجاد ۸۸۹ تشکل مردم نهاد در حوزه‌های میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری

جدول شماره ۱- عملکرد مواد قانونی فصل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سال ۱۳۹۶

ردیف	ماده	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۶	عوامل تحقق و عدم تحقق
۱	ماده ۹۷	الف- شناسایی دقیق نیازها و مشکلات زائران، برنامه‌ریزی و تدوین سازوکارهای لازم جهت ساماندهی امور زائران و تأمین زیرساخت‌های لازم از طریق حمایت از شهرداری‌ها و بخش‌های غیردولتی	<p>معاونت گردشگری:</p> <p>تشکیل شورای راهبری گردشگری زیارت با رویکرد ترویج فرهنگ زیارت</p> <p>معاونت سرمایه‌گذاری:</p> <p>- تأمین اعتبار طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و ردیف متفرقه شامل استان‌های: خراسان رضوی تعداد ۷ پروژه به مبلغ ۵۳۰۰ میلیون ریال، قم تعداد ۵ پروژه به مبلغ ۱۰۵۰۰ میلیون ریال، فارس شهر شیراز تعداد ۲ پروژه به مبلغ ۱۳۷۴ میلیون ریال</p> <p>- ایجاد تاسیسات اقامتی و پذیرایی در مسیرهای منتهی به شهرهای زیارتی کشور (تأمین تسهیلات برای مجتمع‌های بین‌راهی در مسیر بجنورد به مشهد و تهران به قم)</p> <p>- ایجاد تاسیسات گردشگری از قبیل هتل، متل، مهمانپذیر و ... در شهرهای زیارتی کشور (مشهد و قم)</p> <p>استان قم:</p> <p>- اجرای طرح ساماندهی زائرین عراقی</p> <p>- استقرار کیوسک اطلاع‌رسانی</p> <p>- انعقاد تفاهم‌نامه فی‌مابین اداره کل میراث‌فرهنگی و معاونت امور زائرین در مبدا با کشور عراق به منظور جابجایی ۱۲۰۰ نفر از زائرین کربلای حسینی در ایام اربعین</p> <p>استان خراسان رضوی:</p> <p>تخصیص مبلغ ۱۳/۹۸۳ میلیون ریال بابت توسعه زیرساخت‌های گردشگری</p> <p>استان کرمانشاه:</p> <p>علیرغم وجود موارد ذیل به دلیل بازگشایی مرز بلا استفاده مانده است:</p> <p>- ۱۰۲۴ تخت اقامتی در مسیر زوار راه کربلا</p> <p>- زیرساخت‌هایی از قبیل بزرگراه، پایانه مرزی، اداره کل گمرکات</p> <p>- تشکیل ستاد اربعین، استقبال و ساماندهی خدمات به زائرین</p> <p>- احیاء، مرمت مجدد و آماده‌سازی واحدهای اقامتی و پذیرایی، رفاهی، پارکینگ موکب، خدمات بین‌راهی و امنیت</p> <p>- تبلیغات و تدوین بروشورهای راهنما</p> <p>استان ایلام:</p> <p>- طراحی، برآورد هزینه و جانمایی ۸ نقطه جهت احداث مجتمع</p> <p>- ارائه خدماتی بهداشتی در مسیرهای منتهی به مرز بین‌المللی مهران</p> <p>- نصب تابلوها و بیلборدهای تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی</p>	<p>عوامل عدم تحقق:</p> <p>- کمبود اعتبارات زیرساختی و محدودیت منابع با توجه به حجم تعهد ایجاد شده به زیرساخت‌های مورد نیاز و با عنایت به اهمیت موضوع و تکالیف مصرح در این ماده قانونی</p> <p>- نبود اعتبار کافی برای تکمیل و پیشبرد برنامه‌های تبلیغاتی و اطلاع‌رسانی در بازارهای هدف</p> <p>- مسدود شدن مرز رسمی خسروی و عدم تردد زائرین از مرز رسمی مذکور</p> <p>- عدم همکاری دستگاه‌های استانی در جهت تأمین زیرساخت (زمین، آب، برق و ...)</p> <p>- نبود سرمایه‌گذاری جهت احداث تاسیسات گردشگری و زائرسراها</p> <p>- عدم بازگشایی مرز کرمانشاه</p>

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
	<p>- توسعه و تجهیز مجتمع‌های خدماتی رفاهی بین راهی</p> <p>- تکمیل راه دسترسی به منطقه نمونه گردشگری صالح آباد - مهران</p> <p>استان فارس:</p> <p>- حضور در نمایشگاه گردشگری تهران و ارائه ظرفیت‌های گردشگری و مذهبی شهر مقدس شیراز در قالب کتابچه، بروشور، نقشه و صنایع دستی</p> <p>- برگزاری نمایشگاه بین‌المللی با رویکرد معرفی ظرفیت‌های گردشگری و مذهبی استان در ابعاد ملی و بین‌المللی</p> <p>- شناسایی دفاتر فعال در حوزه گردشگران و زائرین ورودی از کشورهای همسایه به منظور جذب هر چه بیشتر گردشگران از این کشورها و حمایت از دفاتر مورد نظر</p> <p>- برنامه‌ریزی برای استقرار ۶ موبک موقت بین راهی (۴ موبک توسط هیئت‌های مذهبی و ۲ موبک توسط اداره کل اوقاف استان) به منظور کاهش صدمات جاده‌ای و برای رفاه حال رانندگان و زائرین عبوری دیگر استان‌ها در مکان‌های (نورآباد رستم-آباد-صفاشهر-خفر-شیراز)</p> <p>- راه‌اندازی ۳۷ موبک در عراق (۳۶ موبک به وسیله ستاد عتبات عالیات و یک موبک سپاه فجر استان) با ظرفیت پذیرایی ۳۰ هزار نفر در شبانه روز</p> <p>- جمع‌آوری بیش از ۸۸۹۱۹۳۰۰۰۰ ریال کمک‌های مردمی در شهرستان‌های استان فارس</p> <p>- صدور روادید برای ۶۵۶۳۷ نفر</p> <p>- برنامه‌ریزی لازم برای خدمات‌رسانی و پوشش هزینه و غرامت‌های درمانی (بیماری، نقص عضو، فوت و...) سانحه دیدگان از طریق بیمه ایران شعبه مرکزی استان</p> <p>- ایجاد دفاتر خدمات به زائران در شهرهای مهر- سپیدان-گله‌دار- سعادت</p> <p>- برنامه‌ریزی، هماهنگی و فراهم آوردن زمینه زیارت سالمندان، معلولان، خانواده شهدا، جانبازان و خانواده‌های بی‌سرپرست جهت زیارت حرم مطهر حضرت احمد بن موسی شاهچراغ (ع) در قالب طرح امین ولایت</p> <p>- برگزاری برنامه‌های دهه کرامت با مشارکت تمام دستگاه‌های استان</p> <p>- تشکیل ستاد ارتحال حضرت امام خمینی (ره) در استانداری و فرمانداری‌های تابعه</p> <p>- فعال نمودن ستاد هماهنگی اربعین حسینی (ع) در استان و کمیته‌های مربوطه</p>			

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
	<p>- قطعه‌گزاری و جانمایی اماکن و بقاء متبرکه در نقشه گردشگری استان فارس به زبان انگلیسی و فارسی</p> <p>- چاپ نقشه گردشگری شیراز برای تسریع و خدمات رسانی بهتر به زائرین و گردشگران به دو زبان انگلیسی و فارسی</p> <p>- ارائه بسته‌های تشویقی به سرمایه‌گذاران در بافت تاریخی شیراز به منظور افزایش ظرفیت مراکز اقامتی زائرین و گردشگران مذهبی</p> <p>استان خوزستان:</p> <p>- تدوین و تصویب طرح ساماندهی زائرین در مرزهای شلمچه و چذابه</p> <p>- ساماندهی محل استقرار موبک‌های مردمی برای خدمات‌رسانی به زائرین حسینی (ع)</p> <p>- دو بانده کردن مسیر دسترسی اهواز- چذابه</p> <p>- برنامه‌ریزی برای آب‌رسانی به مرزهای شلمچه و چذابه</p> <p>- تامین زیرساخت‌های انرژی (برق) در مرزهای شلمچه و چذابه</p>			
<p>عوامل تحقق:</p> <p>- تمایل سرمایه‌گذاران جهت ایجاد تاسیسات گردشگری به علت حجم بالای مسافران ورودی به شهر قم و همچنین نیاز بالای جمعیت ساکن در قم به تاسیسات گردشگری و پذیرایی</p> <p>عوامل عدم تحقق:</p> <p>- عدم پرداخت تسهیلات و بسته‌های حمایتی دولت به سرمایه‌گذاران</p> <p>- عدم اجرای قوانین و آیین‌نامه‌های حمایتی توسط دستگاه‌های اجرایی استان از قبیل اعمال ماده ۲۲ الحاقی</p> <p>- کمبود اعتبار</p> <p>- عدم مشارکت دیگر دستگاه‌های متولی در جهت همکاری و تخصیص اعتبار</p>	<p>استان کرمانشاه:</p> <p>تبلیغات و اطلاع‌رسانی، مرمت، احیاء، فراهم آوردن امکانات اقامتی و رفاهی، موبک، پارکینگ، تامین امنیت، ایجاد بازارچه‌های صنایع دستی و سوغات و بازدید رایگان از آثار و ابنیه تاریخی</p> <p>استان قم:</p> <p>افتتاح ۲ هتل سه ستاره با حجم سرمایه‌گذاری ۱۳۰۰۰۰ میلیون ریال، ۱ هتل دو ستاره با حجم سرمایه‌گذاری ۹۵۰۰۰ میلیون ریال، ۲ هتل آپارتمان با حجم سرمایه‌گذاری ۱۲۰۰۰۰ میلیون ریال، ۴ مهمانپذیر با حجم سرمایه‌گذاری ۱۰۲۰۰۰ میلیون ریال، ۳ سفره‌خانه سنتی با حجم سرمایه‌گذاری ۳۵۰۰۰ میلیون ریال، ۱ مرکز گردشگری سلامت با حجم سرمایه‌گذاری ۶۰۰۰۰ میلیون ریال، ۳ مجتمع گردشگری و واحد پذیرایی با حجم سرمایه‌گذاری ۱۳۲۰۰۰ میلیون ریال، ۹ دفتر خدمات مسافرتی با حجم سرمایه‌گذاری ۳۶۴۰ میلیون ریال</p> <p>استان خراسان رضوی:</p> <p>تخصیص مبلغ ۱/۳۰۰ میلیون ریال بابت تجهیز و تعمیر نمازخانه‌های واحدهای پذیرایی بین راهی</p> <p>استان ایلام:</p> <p>- برگزاری نمایشگاه‌ها جهت تبلیغ، ترویج و شناساندن صنایع دستی بومی محلی استان به زوار امام حسین (ع) در ایام اربعین (۲۰۰ غرفه)</p> <p>- طراحی و چاپ کتابچه راهنمای گردشگری (۱۰۰۰۰ نسخه)</p> <p>استان فارس:</p> <p>- طراحی و ساخت مجموعه‌های خدماتی مستقر در اماکن تاریخی</p> <p>- افزایش تعداد بلیط فروشی‌های ورودی اماکن تاریخی</p>	<p>ب- توسعه امکانات، فعالیت‌های فرهنگی و خدمات زیارتی در قطب‌های زیارتی و گردشگری مذهبی و فراهم نمودن زمینه زیارت و اجرای طرح‌های (پروژه‌های) زیر بنایی مورد نیاز در قالب بودجه‌های سنواتی</p>		

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
<p>- دیدگاه‌های متفاوت و چند وجهی در حوزه عملیاتی مربوطه</p> <p>- نبود پروازهای متعدد به کشورهای شیعه نشین منطقه</p>	<p>- توزیع بروشور و نقشه‌های راهنمای گردشگری به میزان ۱۰۰ هزار نسخه</p> <p>- ارائه اطلاعات به صورت رایگان به گردشگران از طریق سیستم وای فای</p> <p>- ارائه محصولات فرهنگی در اماکن تاریخی از طریق بخش خصوصی</p> <p>- واگذاری خدمات پذیرایی و اقامت کوتاه در کنار اماکن تاریخی به بخش خصوصی برای ارائه به مردم</p> <p>- استقرار راهنمایان گردشگری در اماکن تاریخی</p> <p>- برگزاری جشنواره‌ها و مسابقات ادبی و هنری در اماکن تاریخی</p> <p>- برگزاری نمایشگاه‌های صنایع دستی در اماکن تاریخی</p> <p>- ایجاد نمازخانه و سرویس بهداشتی در کمپ سده، اقلید هفت آسیاب، قیر، تنگ رز، تنگ بجستان، چشمه انجیر، محوطه تاریخی کاخ اردشیر فیروز آباد، بیشاپور و مارگون</p> <p>- ایجاد زیرساخت‌های گردشگری در: نی‌ریز پردیس، تخت جمشید، تنگ رز، چشمه گلایی، غار سهلک در داراب، قصر یعقوب در خرم بید، محمد حنفیه، پیر کدویه در بوانات، کهکران سپیدان، روستای دشتک، حاشیه رودخانه سد درود زن در مرودشت و باغ نشاط لارستان</p> <p>- مقاوم‌سازی غار سنگ شکنان در جهرم</p> <p>- ایجاد و توسعه بازارچه‌های صنایع دستی در شیراز</p> <p>- پیگیری طرح توسعه ۵۷ هکتاری حرم حضرت شاهچراغ (ع)</p> <p>- تأمین اعتبار مرمت، بازسازی و ایجاد اماکن متبرکه مذهبی (مساجد، حسینیه‌ها، امامزاده‌ها و ...)</p> <p>- احداث و تکمیل ۲۹ واحد مجتمع خدمات رفاهی بین‌راهی در استان فارس با مشارکت بخش خصوصی</p> <p>- تأمین اعتبار از محل تسهیلات صندوق توسعه ملی جهت ایجاد زائرسرا در شهر شیراز و محورهای اصلی مواصلاتی استان فارس به عنوان نقطه ثقل ارتباطی جنوب کشور</p> <p>- تأمین خودروهای الکتریکی جهت انتقال زائرین در محور حرم حضرت شاه چراغ (ع)</p> <p>- مرمت مدارس علمیه شامل: مدرسه خان شیراز، مجموعه مسجد و مدرسه خان جهرم</p> <p>- مرمت مساجد و اماکن متبرکه تاریخی شامل: مسجد وکیل شیراز، مسجد جامع عتیق، مسجد جامع ارسنجان، امامزاده شهدا خرم بید، امامزاده بزم بوانات و مسجد شیخ باقر لامرد</p> <p>- تکمیل و تجهیز موزه نی‌ریز، احداث باغ موزه مشاهیر شیراز، موزه منطقه‌ای فارس، موزه نورآباد و پاسارگاد</p>			

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
	<p>استان خوزستان:</p> <ul style="list-style-type: none"> - اجرای طرح‌های جامع ساماندهی زائرین مرزهای شلمچه و چذابه به میزان ۹۰٪ - راه‌اندازی سامانه‌ی صدور روادید زائرین حسینی (ع) از طریق سازمان حج و زیارت - راه‌اندازی زائرسرای طریق القدس در شهر بستان در مسیر زائران حسینی 			
	<p>معاونت گردشگری:</p> <ul style="list-style-type: none"> جلوگیری از مداخلات وزارت صنعت، معدن و تجارت و اتاق‌های اصناف در صدور پروانه کسب برای انواع تاسیسات گردشگری <p>معاونت میراث فرهنگی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - انعقاد ۲۵ فقره قرارداد حفاظت و مرمت از اموال منقول فرهنگی تاریخی در دو بخش خصوصی و دولتی - حفاظت و مرمت تعداد ۴۴۲ شی در بخش خصوصی و ۱۲۷۸۲ شی در بخش دولتی 	<p>الف- دستگاه‌های اجرائی مکلفند به منظور صیانت از میراث فرهنگی و حمایت از صنایع دستی و تشویق و توسعه گردشگری اقدامات زیر را انجام دهند:</p> <ol style="list-style-type: none"> ۱. هزینه‌های مربوط به پژوهش، حفاظت و مرمت آثار منقول و غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط آثار در اختیار و در حیطه وظایف تخصصی همان دستگاه را در قالب بودجه سنواتی از محل اعتبارات خود تأمین کنند. این اعتبارات در چارچوب ضوابط قانونی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری هزینه می‌شود. ۲. تأسیسات گردشگری از هر نظر تابع قوانین و مقررات بخش صنعت گردشگری به استثنای معافیت‌های مالیاتی است و از شمول قانون نظام صنفی مستثنی می‌باشد. 	ماده ۹۸	۲
<p>عوامل تحقق:</p> <ul style="list-style-type: none"> تخصیص اعتبارات مورد نیاز به همراه نظارت‌های ستادی 	<p>معاونت میراث فرهنگی:</p> <ul style="list-style-type: none"> - شناسایی و ساماندهی اموال منقول فرهنگی - تاریخی (تعداد ۱۰۶۰۰۰ قلم شی در بخش دولتی و خصوصی) - ساماندهی و مستندنگاری ۱۱۰۳۷۹ قلم شی در مجموع بخش خصوصی و دولتی - مشارکت در مرمت ابنیه تاریخی (خانه‌ها، حمام‌ها، آسباده‌ها و بازارهای تاریخی) ۲۸۰ کارگاه - ساماندهی و تعمیر بناهای مهم و مساجد جامع تاریخی ۱۰۲۸ کارگاه، محوطه‌ها و بناهای تاریخی، بقاع متبرکه و آرامگاه‌های مفاخر ۳۱۳ کارگاه، تعمیر و مرمت آثار و بناهای ثبت شده در اختیار دستگاه‌های دولتی ۴۰ کارگاه - تدوین کتاب، جزوات راهنما و بازنگری دستورالعمل‌ها ۵ مورد - ثبت ۸۱ اثر طبیعی در فهرست میراث طبیعی ملی، تعداد ۳۶۲ اثر غیرمنقول در فهرست آثار ملی، ثبت ملی ۴۸۹ اثر منقول، ثبت ۲۰۸ اثر ملی میراث فرهنگی ناملموس در چهار گروه در معرض خطر و 	<p>ب) سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است به منظور حفظ و صیانت از میراث فرهنگی اقدام لازم را با همکاری و هماهنگی سایر دستگاه‌های اجرائی ذیربط به منظور شناسایی، مستندسازی، حفاظت و مرمت و معرفی میراث فرهنگی (اعم از ملموس و ناملموس) میراث طبیعی، ایجاد شهرهای جهانی صنایع دستی و احیای هنرهای سنتی در حال زوال در حوزه فرهنگ و تمدن ایرانی و ثبت در فهرست میراث جهانی را طبق بودجه سنواتی به عمل آورد.</p>	ماده ۹۸	۲

ردیف	ماده	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۶	عوامل تحقق و عدم تحقق
			<p>نیازمند پاسداری فوری، منسوخ و نیازمند احیاء، حاملان (نادره کاران) میراث فرهنگی ناملموس</p> <p>- تعیین حریم و ضوابط حفاظتی ۲۰۸ اثر تاریخی:</p> <p>الف- تخصیص پنج طرح تملک دارایی سرمایه‌ای: حفاظت، مرمت، ساماندهی، آماده‌سازی پایگاه‌های میراث جهانی و ملی و بافت‌های گردشگری</p> <p>ب- ثبت محور ساسانی فارس در فهرست میراث جهانی و ایجاد پایگاه میراث جهانی این محور در سه نقطه جغرافیایی سروستان، بیشاپور، فیروزآباد</p> <p>معاونت صنایع دستی:</p> <p>- تصویب طرح تأمین زیرساخت‌های شهری و روستاهای جهانی صنایع دستی از طریق دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده ۵ قانون مدیریت خدمات کشوری در اجرای تکالیف قانونی خود در تاریخ ۲۳ خرداد ۱۳۹۶ از سوی شورای عالی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری</p> <p>- ثبت ۵ شهر و ۲ روستا در فهرست شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی کشور بر اساس مصوبه پنجمین شورای راهبری انتخاب شهرها و روستاهای ملی صنایع دستی در تاریخ ۱۳۹۶/۱/۲۹، ثبت ۲ شهر و ۱ روستای صنایع دستی در فهرست شهرهای جهانی صنایع دستی از طریق شورای جهانی صنایع دستی</p> <p>- ایجاد دبیرخانه در شهرها و روستاهای جهانی کشور و تهیه دستورالعمل‌های مرتبط برای بهره‌گیری از پتانسیل و امکانات دستگاه‌های اجرایی مستقر در مناطق مختلف کشور در راستای توسعه شهرها و روستاهای ملی و جهانی صنایع دستی</p>	
۳	ماده ۹۹	<p>بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با همکاری سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است نسبت به تهیه و اجرای طرح بهسازی و احیای حداقل سیصد روستای دارای بافت با ارزش تاریخی و فرهنگی و روستاهای هدف گردشگری را از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، تا پایان اجرای قانون برنامه در بودجه سنواتی اقدام نماید تا در چارچوب مفاد این ماده حفظ، نگهداری و مورد بهره‌برداری قرار گیرد.</p>	<p>- تهیه و تدوین دستورالعمل احداث اقامتگاه‌های بوم‌گردی (روستایی) در قالب تفاهم‌نامه فی‌مابین بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و سازمان متبوع</p> <p>- مطالعه، مرمت و حفاظت بافت‌های تاریخی شهری و روستایی ۱۶۳ کارگاه</p> <p>- تهیه طرح حفاظت، ساماندهی و بهسازی با هماهنگی بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و وزارت راه و شهرسازی</p>	<p>عوامل تحقق:</p> <p>- تخصیص اعتبارات مورد نیاز</p> <p>- نظارت‌های ستادی</p>
۴	ماده ۱۰۰	<p>الف- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، سند راهبردی توسعه گردشگری را در چارچوب قوانین مربوطه با رویکرد استفاده حداکثری از بخش خصوصی جهت تصویب هیأت وزیران</p>	<p>معاونت گردشگری:</p> <p>تدوین پیش‌نویس سند راهبردی توسعه گردشگری و ارائه به هیأت دولت</p>	<p>- کمبود اعتبار مورد نیاز با توجه به حجم تعهد ایجاد شده در قانون برنامه ششم</p>

ردیف	ماده	متن قانون	عملکرد ۱۳۹۶	عوامل تحقق و عدم تحقق
		ارائه نماید. دولت موظف است تمهیدات زیر را به عمل آورد:		- کمبود زیرساخت‌های لازم گردشگری
		۱. تهیه و الحاق پیوست تخصصی میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای کلیه طرح‌های توسعه‌ای بزرگ و مهم در حوزه‌های زیربنایی، تولیدی و خدمات دستگاه‌های موضوع ماده (۳) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری	معاونت توسعه مدیریت: آیین نامه اجرایی این جزء مورخ ۱۳۹۷/۲/۱۹ طی نامه شماره ۹۷۲۷۰۰/۴۸۳۴ به عنوان معاون توسعه امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور جهت بررسی ارسال شده است.	
		۲. اختصاص یارانه و تسهیلات مالی در چارچوب بودجه سنواتی و معافیت‌های مالیاتی و عوارضی به تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی در چارچوب قوانین مربوطه ۳. ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز مناطق گردشگری از قبیل راه، خدمات رفاهی و اقامتی، استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری، واگذاری تسهیلات ارزان قیمت و سایر اقدامات حمایتی در قالب بودجه سنواتی	معاونت توسعه مدیریت و معاونت سرمایه گذاری: ۱. آیین نامه پیشنهادی جزء ۲ طی نامه شماره ۹۶۲۷۰۰/۴۶۴۳۱ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۸ به عنوان معاون توسعه امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور جهت بررسی ارسال گردید. ۲. طی نامه شماره ۳۵۱۱۰۰ مورخ ۱۳۹۷/۷/۸ سازمان برنامه و بودجه کشور، جلسه بررسی آیین نامه پیشنهادی جزء ۲ و ۳ بند (الف) مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ در سازمان برنامه و بودجه کشور مذکور برگزار شد. آیین نامه پیشنهادی جزء ۳ طی نامه شماره ۹۶۲۷۰۰/۴۶۴۳۱ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۸ به عنوان معاون توسعه امور علمی، فرهنگی و اجتماعی سازمان برنامه و بودجه کشور جهت بررسی ارسال گردید. ۳. جلسه ستاد بررسی تدوین آیین نامه ها در سازمان برنامه و بودجه کشور مورخ ۱۳۹۷/۴/۲۶ تشکیل و مقرر گردید آیین نامه های جزء ۲ و ۳ ادغام، بررسی و اصلاح شوند لذا مراتب انجام و طی نامه شماره ۹۷۲۷۰۰/۱۹۷۲۲ مورخ ۹۷/۵/۲۴ جهت برگزاری جلسه ستاد تدوین آیین نامه ها به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال شد. ۴. طی نامه شماره ۳۵۱۱۰۰ مورخ ۱۳۹۷/۷/۸ سازمان برنامه و بودجه کشور، جلسه بررسی آیین نامه پیشنهادی جزء ۲ و ۳ بند (الف) مورخ ۱۳۹۷/۷/۱۰ در سازمان برنامه و بودجه کشور برگزار گردید. ۵. جلسه تکمیلی جهت بررسی آیین نامه پیشنهادی جزء ۲ و ۳ بند (الف) مورخ ۱۳۹۷/۷/۲۲ در سازمان برنامه و بودجه کشور تشکیل و آیین نامه اصلاحی طی نامه شماره ۴۰۱۲۱۸ مورخ ۱۳۹۷/۰۷/۳۰ از سازمان برنامه و بودجه به هیئت محترم دولت ارسال گردید. پیرو جلسه مورخ ۱۳۹۷/۰۸/۲۹ در نهاد ریاست جمهوری مقرر گردید سازمان متبوع با همکاری وزارتخانه‌های مرتبط (دستگاه‌های موضوع تبصره ذیل بند (الف) ماده ۱۰۰) پیش نویس آیین نامه مورد بازنگری قرار داده و نتیجه به دفتر کمیسیون اقتصاد ارائه گردد.	

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
	<p>مطابق توضیحات ارائه شده در جزءهای بند الف ماده ۱۰۰</p>	<p>تبصره- آیین نامه اجرائی این بند توسط سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با همکاری وزارتخانه های کشور، جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.</p>		
	<p>معاونت گردشگری:</p> <p>مطالعات لازم در سطح ادارات کل استانی سازمان متبوع مرتبط با طرح، به تفکیک استان های ایلام، آذربایجان شرقی، اردبیل، کهگیلویه و بویر احمد و مازندران انجام پذیرفته است.</p> <p>۲- مبلغ ۳۴۹۲ میلیون ریال اعتبار از محل اعتبارات هزینه ای طی برنامه پژوهش های کاربردی با کد برنامه (۱۷۰۸۰۰۱۰۰) به این امر اختصاص داده شده است. حسب بررسی های انجام شده مشخص گردید این میزان اعتبار به دلیل گستردگی موضوع طرح جهت ارائه به بخش خصوصی برای تهیه ناکافی بوده و میبایست بودجه کلان برای این منظور در نظر گرفته شود.</p> <p>۳- با توجه به ظرفیت های علمی پژوهشی پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، طرح فوق الذکر جهت تهیه و تدوین به پژوهشگاه واگذار گردید.</p> <p>۴- طرح کلی در قالب دو منطقه جنگل ها و سواحل تقسیم بندی و توسط پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری در حال انجام می باشد.</p> <p>معاونت میراث فرهنگی:</p> <p>- ساماندهی اموال منقول فرهنگی، تاریخی تعداد ۱۰۶۰۰۰ قلم شیء در بخش دولتی و خصوصی</p> <p>- ساماندهی و مستندنگاری ۱۱۰۳۷۹ قلم شیء در بخش خصوصی و دولتی</p>	<p>ب- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با همکاری سازمان موظف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه طرح ساماندهی گردشگری جنگل های شمال و شمال غرب کشور و زاگرس، سواحل شمالی و جنوبی با اولویت سواحل مکران طبق قوانین مربوطه را تهیه و جهت تصویب به هیأت وزیران ارائه نماید.</p>		
	<p>معاونت توسعه مدیریت:</p> <p>تهیه پیش نویس برنامه مدیریت جامع و یکپارچه سازمان</p>	<p>پ- دولت مکلف است تا پایان سال اول اجرای قانون برنامه، تمهیدات و اقدامات قانونی لازم را جهت مدیریت یکپارچه و جامع میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به عمل آورد.</p>		

عوامل تحقق و عدم تحقق	عملکرد ۱۳۹۶	متن قانون	ماده	ردیف
	<p>معاونت میراث فرهنگی: ردیف اعتبار تملک دارایی و سرمایه‌های ۱۷۰۴۰۰۲۰۱۸ موزه‌ها و بناهای تاریخی</p>	<p>ت- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مکلف است کل درآمد اختصاصی و کمک‌های مردمی از اماکن و محوطه‌های تاریخی و موزه‌ها را که در اجرای ماده (۵) قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ به صورت هیأت امنائی تشکیل و اداره می‌شوند به حسابی که نزد خزانه افتتاح می‌گردد، واریز نماید. صد در صد (۱۰۰٪) وجوه حاصله و همچنین سهم کمک‌های دولتی اختصاص داده شده به این اماکن در قالب بودجه سنواتی در اختیار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری قرار می‌گیرد تا برای اداره، توسعه و مرمت این اماکن اختصاص یابد.</p>		
	<p>معاونت گردشگری: ۱- واگذاری اجرای کلیه دوره‌های کوتاه‌مدت آموزشی گردشگری، هتلداری و نیز دوره‌های توانمندسازی نیروی انسانی شاغل و حرفه‌ای بخش و دستگاه‌های مرتبط به موسسات آموزشی خصوصی تحت پوشش سازمان متبوع ۲- از آنجا که واگذاری امور تصدی به تشکل‌های غیردولتی و اجرائی شدن آن مستلزم ایجاد مقدمات لازم طی چند مرحله می‌باشد تاکنون: - امور خدمات و تصدی قابل واگذاری به تشکل‌های غیر دولتی احصاء و طبقه‌بندی شده است. - تشکل‌های صاحب صلاحیت شناسائی و بر اساس ماده ۲۵ آئین‌نامه ایجاد، اصلاح، تکمیل و درجه‌بندی تاسیسات گردشگری مصوب ۱۳۹۴/۶/۴ در حال شکل‌گیری است. با در نظر گرفتن کلیه جوانب امر و از جمله لزوم حفظ حقوق فعالان اقتصادی بخش گردشگری، جلوگیری از ایجاد انحصار، پیشگیری از کمرنگ شدن نقش و جایگاه حاکمیتی سازمان و سایر موارد مرتبط، فرآیند واگذاری طی مراحل مختلفی از قبیل شناسایی امور قابل واگذاری، شناسایی و ایجاد تشکل‌های صاحب صلاحیت، تهیه برنامه اجرایی در سطوح ستادی و استانی، تدوین برنامه زمان‌بندی و جامع در واگذاری و نیز اجرای آزمایشی صورت می‌پذیرد. فهرست امور و خدمات قابل واگذاری احصاء شده و در حال نهایی شدن می‌باشد.</p>	<p>ث- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری می‌تواند بخشی از امور تصدی‌گری و اجرائی خود را به تشکل‌های حرفه‌ای و تخصصی گردشگری که طبق قانون تشکیل شده‌اند، واگذار کند. تبصره- تعرفه‌های قانونی هزینه‌ای این خدمات با تایید سازمان مذکور، با تصویب هیات وزیران توسط تشکل‌های تعیین شده قابل دریافت و هزینه می‌باشد.</p>		
<p>عوامل عدم تحقق: عدم تخصیص بودجه</p>	<p>-</p>	<p>ج- دولت مکلف است از محل منابع بند (الف) ماده (۶۵) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲) مصوب ۱۳۹۳/۱۲/۴ گازرسانی روستاهای هدف گردشگری را نیز در اولویت قرار دهد.</p>		

فصل دوم

عملکرد متغیرها و شاخص‌های کلیدی

حوزه میراث فرهنگی

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه میراث فرهنگی

با عنایت به ترویج گفتمان حفاظت و صیانت از میراث فرهنگی در کشور و سعی بر مشارکت بخش عمومی و خصوصی در مدیریت میراث فرهنگی و استفاده از ظرفیت‌های مردمی، عملکرد شاخص‌های مربوط به این حوزه قابل قبول بوده است. با بررسی اطلاعات جدول شماره ۲ مشاهده می‌شود که از مجموع متغیرهای کلیدی حوزه میراث فرهنگی ۱۵ متغیر درصد تحقیقی بالاتر از ۱۰۰ داشته‌اند. شاخص‌های "تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی"، "بافت‌های شهری و روستایی مرمت شده"، "ساماندهی و مستندسازی اموال منقول تاریخی - فرهنگی"، "مرمت اشیای فرهنگی - تاریخی در دست بخش دولتی"، "تعداد آثار غیرمنقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) ملی و استانی" و "تعداد موزه‌های تخصصی دستگاه‌های اجرایی" هدف سال اول برنامه را محقق ساخته و عملکرد شاخص‌هایی چون "تعداد آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی" و "تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در طول سال"، "تعداد اشیاء تاریخی فرهنگی مرمت شده"، "تعداد حوزه‌های مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم‌نگاری)" و "تعداد حوزه‌های مستندسازی شده هنرهای سنتی" با توجه به اینکه هدف برنامه را محقق ساخته ولی از هدف تعیین شده فاصله قابل توجهی ندارند.

عملکرد پایین "تعداد بناهای تحت بهره‌برداری" هم به علت بالا بودن هدف در نظر گرفته شده و هم به علت سازوکارهای پیچیده و زمان‌بر واگذاری بوده و از لزوم تلاش بیشتر در این حوزه حکایت دارد. عملکرد پایین شاخص "تعداد حوزه مستندسازی زبان و گویش" نیز قابل توجه بوده که لازم است در این خصوص تدابیر لازم اندیشیده شود. به کارگیری نیروهای متخصص نیز می‌تواند این حوزه را در رسیدن به اهداف عالی سازمان در سال‌های اجرای برنامه ششم توسعه یاری نماید.

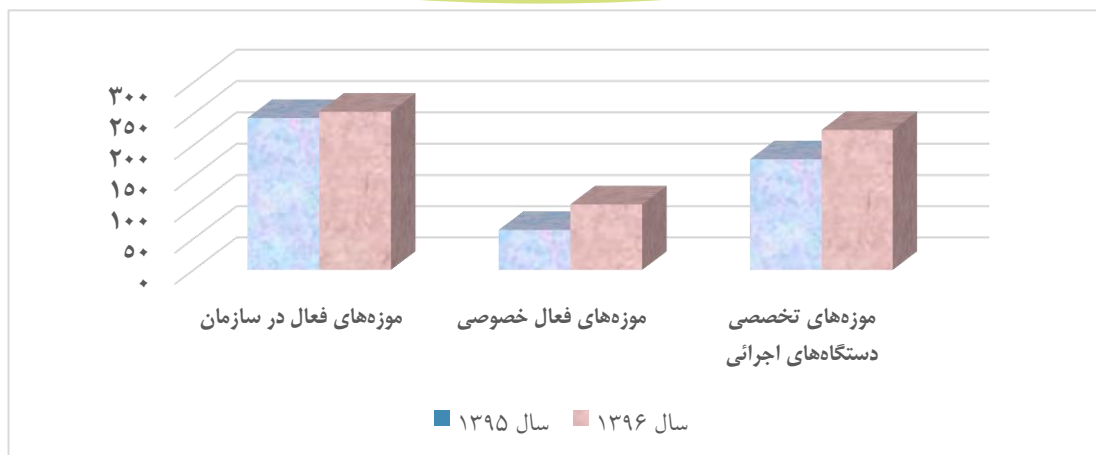
جدول شماره ۲- عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت میراث فرهنگی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۵ (پایه)	سال ۱۳۹۶	
				هدف	عملکرد درصد تحقق
۱	تعداد موزه‌های فعال در سازمان	موزه	۲۴۳	۲۷۶	۹۲
۲	تعداد موزه‌های فعال خصوصی	موزه	۶۴	۶۵	۱۶۲
۳	تعداد موزه‌های تخصصی دستگاه‌های اجرایی	موزه تخصصی	۱۷۷	۱۷۵	۱۲۸
۴	تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۴۹۰	۴۰۰	۲۵۷
۵	تعداد آثار غیر منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی	اثر ثبت شده	۳۱،۷۰۰	۳۲،۱۰۰	۱۰۰
۶	تعداد آثار طبیعی ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۸۱	۴۴۰	۱۰۵
۷	تعداد آثار میراث ناملموس ثبت شده در فهرست آثار ملی	تعداد	۲۱۰	۱،۴۳۰	۱۱۹
۸	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) - ملی	تعداد ملی	۶۷۲	۷۰۰	۱۰۴
۹	تعداد آثار غیر منقول فرهنگی - تاریخی مرمت شده و قابل بهره‌برداری (در اختیار سازمان، سایر دستگاه‌ها و بخش خصوصی) - استانی	تعداد استانی	۸۸۲	۹۰۰	۱۰۴
۱۰	ثبت آثار در فهرست میراث جهانی (غیر منقول، طبیعی، ناملموس)	تعداد	۳۱	۳۳	۱۷۳
۱۱	تعداد پایگاه‌های جهانی	پایگاه	۲۸	۳۰	۱۰۰
۱۲	تعداد پایگاه‌های میراث فرهنگی ملی	پایگاه	۷۲	۷۷	۱۰۰
۱۳	تعداد بناهای مرمت شده در طول سال	اثر مرمت شده	۱،۵۵۴	۱،۶۰۰	۱۰۴
۱۴	تعداد اشیاء تاریخی فرهنگی مرمت شده	شیء مرمت شده	۱۵،۰۰۰	۱۷،۰۰۰	۷۸
۱۵	تعداد بناهای تحت بهره‌برداری	بنا	۹	۴۰۰	۴
۱۶	بافت‌های شهری و روستایی مرمت شده	تعداد	۱۰۰	۱۴۵	۱۱۲
۱۷	مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی	تعداد	۲،۶۳۶	۱،۵۰۰	۸۵۲
۱۸	تجهیز موزه به سیستم حفاظت الکترونیک	تعداد	۱۵۰	۱۵۰	۴۴
۱۹	ساماندهی و مستندسازی اموال منقول تاریخی - فرهنگی	تعداد	۱۳۷،۳۲۲	۱۰۶،۰۰۰	۱۰۴
۲۰	تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال	کاوش	۱۰۸	۱۳۰	۸۹
۲۱	تعداد حوزه مستندسازی شده مردم‌شناسی (مردم نگاری)	حوزه	۱۶	۲۵	۸۸
۲۲	تعداد حوزه مستندسازی شده زبان و گویش	حوزه	۲۰	۲۵	۱۲
۲۳	تعداد حوزه مستندسازی شده هنرهای سنتی	حوزه	۲۰	۲۵	۶۰

موزه‌های بزرگ و ملی موجود در یک مقصد گردشگری یکی از پتانسیل‌های قوی در جذب گردشگر به شمار می‌رود. حفظ و نگهداری اشیاء عتیقه در موزه‌های بومی بی شک باعث غنی شدن موزه‌های داخلی و به دنبال آن موجب افزایش تعداد بازدیدکنندگان و توسعه صنعت گردشگری می‌گردد. همچنین ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز برای توسعه و بهبود موزه‌ها، نیاز به رعایت استانداردهای جهانی داشته که رعایت اینگونه استانداردها (بعنوان مثال تجهیز موزه به سیستم حفاظت الکترونیک) سبب جلوگیری از نابودی و تخریب این آثار و به تبع به افزایش بازدیدکنندگان می‌انجامد.

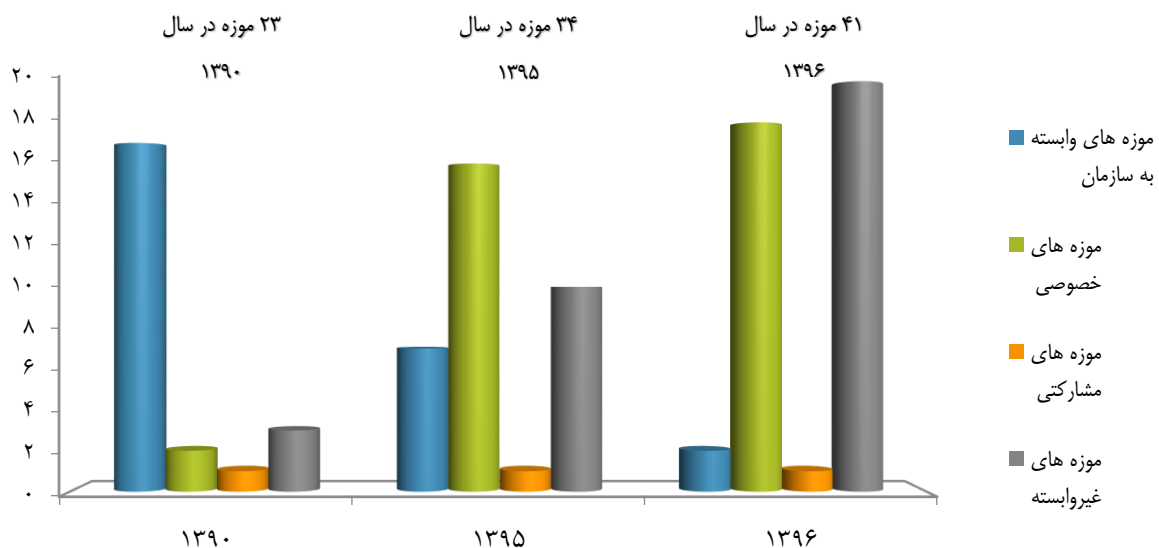
نمودار شماره ۳ - مقایسه تعداد موزه‌های فعال در کشور به

تفکیک نوع موزه طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

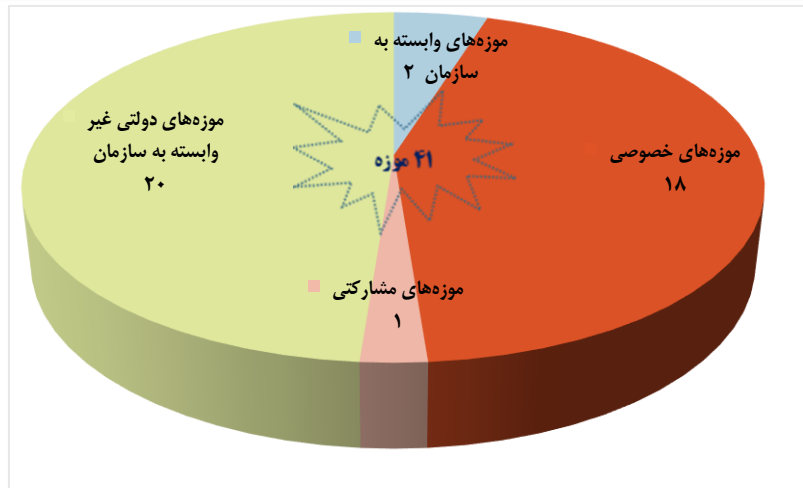

همچنین تعداد موزه‌های فعال در سال ۱۳۹۶ - ۵۸۲ موزه - بوده که نسبت به سال ۱۳۹۵ - ۴۸۴ موزه - افزایش قابل قبولی داشته است (نمودار شماره ۳).

نمودار شماره ۴ - مقایسه تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور به تفکیک نوع موزه

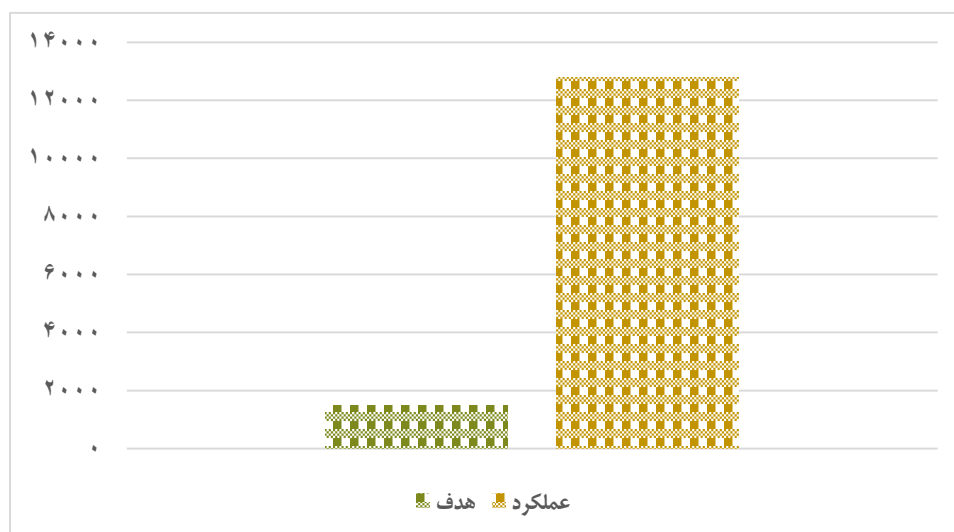

نمودار شماره ۵- تعداد موزه‌های افتتاح شده در کشور در سال ۱۳۹۶

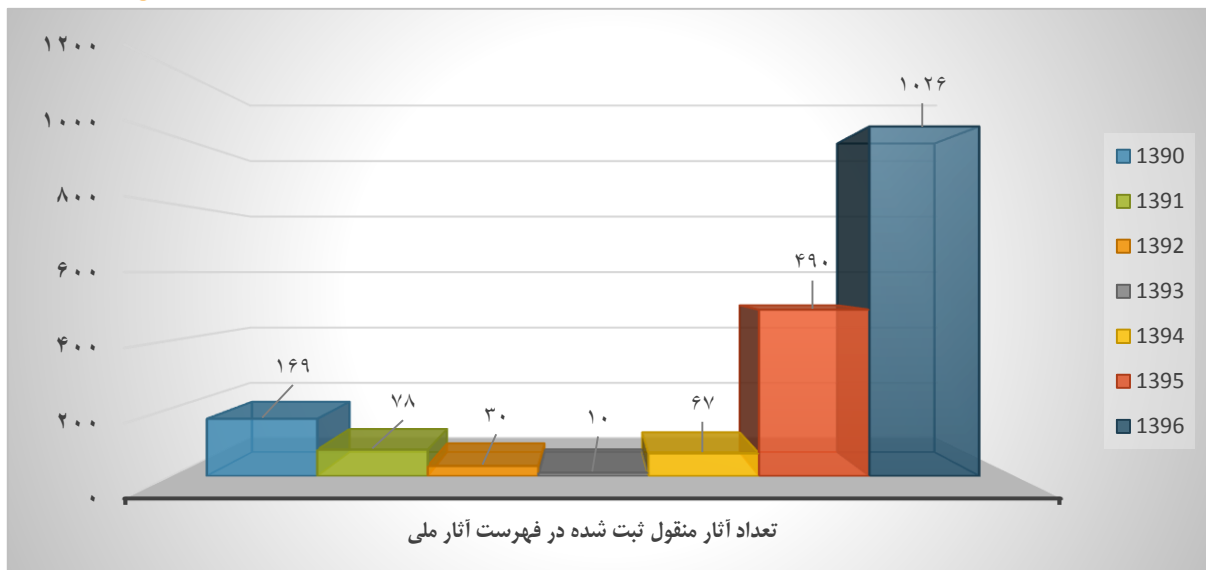
نمودار شماره ۶ نیز نشان دهنده تلاش جهت حفظ و صیانت از میراث فرهنگی کشور بوده و عملکرد قابل توجه این حوزه در شاخص "مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی" می‌باشد.

نمودار شماره ۶- مرمت اشیاء تاریخی - فرهنگی در دست بخش دولتی در سال ۱۳۹۶

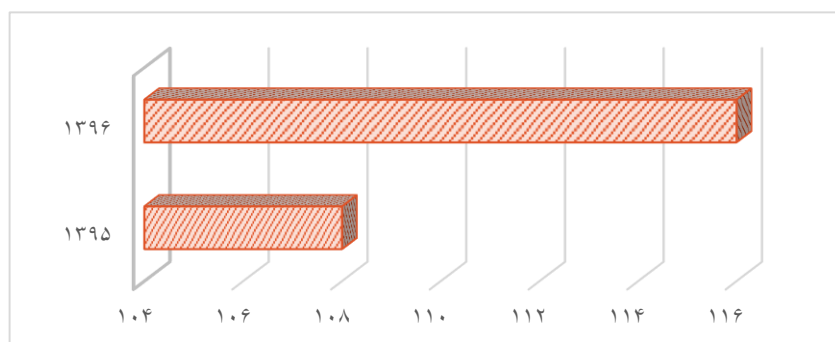

ثبت تعداد ۱۰۲۶ اثر منقول در فهرست آثار ملی (نمودار شماره ۷) نشانگر تحقق ۲۵۷ درصدی این متغیر کلیدی نسبت به هدف در سال ۱۳۹۶ و همچنین افزایش قابل توجه عملکرد آن نسبت به سال‌های برنامه پنجم توسعه می‌باشد.

نمودار شماره ۷- تعداد آثار منقول ثبت شده در فهرست آثار ملی طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۶

نمودار شماره ۸- تعداد کاوش‌های باستان‌شناسی در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

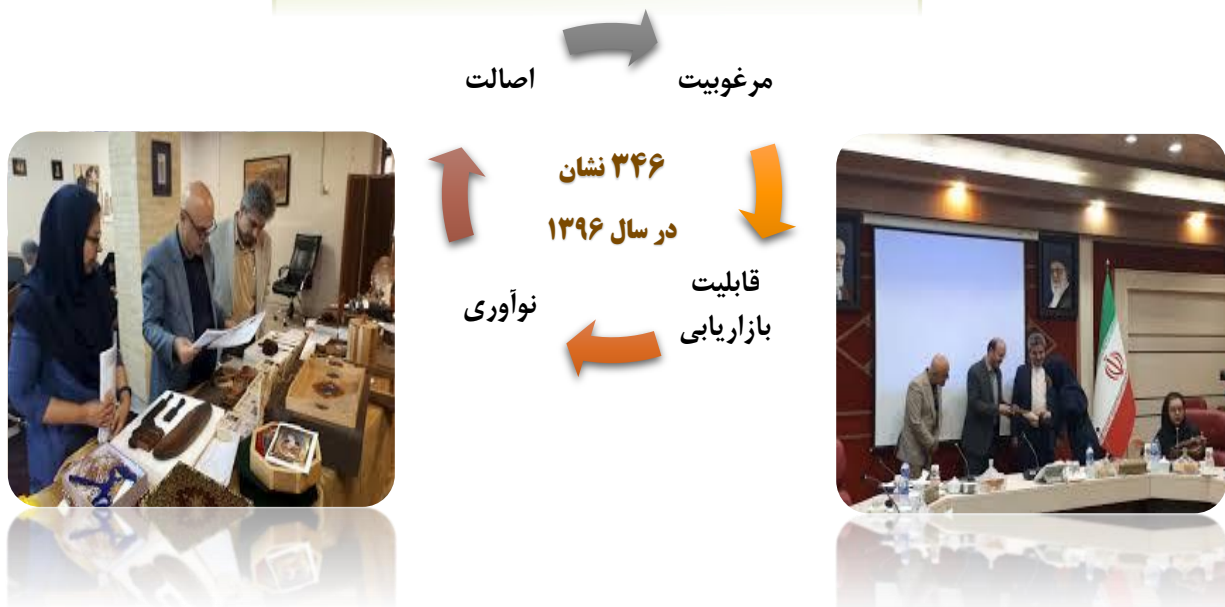
حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه صنایع دستی

چنانچه می‌دانیم این حوزه اهمیت ویژه‌ای در اقتصاد ملی دارد و در عناصر مهم و کلیدی اقتصادی از جمله: نرخ اشتغال، صادرات و درآمد ملی تاثیر گذار است و می‌بایست با نگاهی عمیق در روند برنامه‌ریزی مورد توجه قرار گیرد.

در حوزه صنایع دستی عملکرد شاخص‌های مربوط به "صدور و تمدید پروانه‌های تولید انفرادی و کارگاهی صادر شده" و "صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین" فراتر از اهداف برنامه بوده و نشان‌دهنده تلاش برای استانداردسازی و ساماندهی فعالیت‌های این حوزه می‌باشد. میزان صادرات صنایع دستی در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ افزایش یافته، هر چند که افزایش بیشتری مورد انتظار بوده و از لزوم بازاریابی بهتر و رفع موانع توسعه صادرات صنایع دستی حکایت دارد (در هدف برنامه، شاخص صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی مدنظر قرار داشته که عملکرد ارایه شده به علت نبود اطلاعات مربوط به صادرات صنایع دستی بدون احتساب زیورآلات سنتی می‌باشد). لازم به ذکر است اعطاء نشان مرغوبیت کالا به صورت ملی و بین‌المللی، هر دو سال یکبار انجام می‌شود و در سال ۱۳۹۶ عملکرد شاخص "نشان ملی مرغوبیت کالا" هدف برنامه را محقق ساخته است.

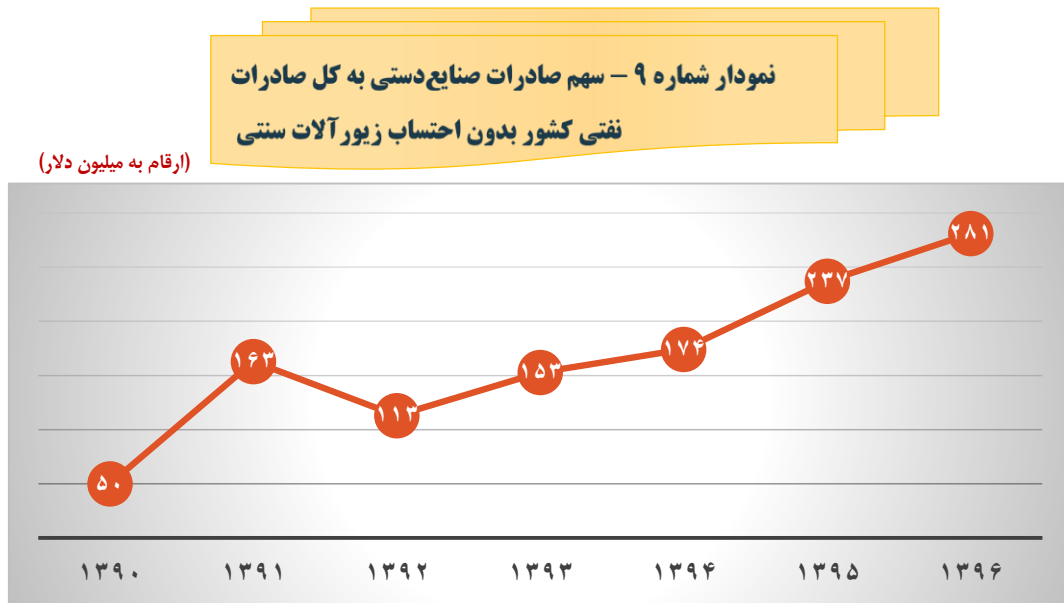
معیارهای ارزیابی نشان ملی مرغوبیت کالا (مهر اصالت)

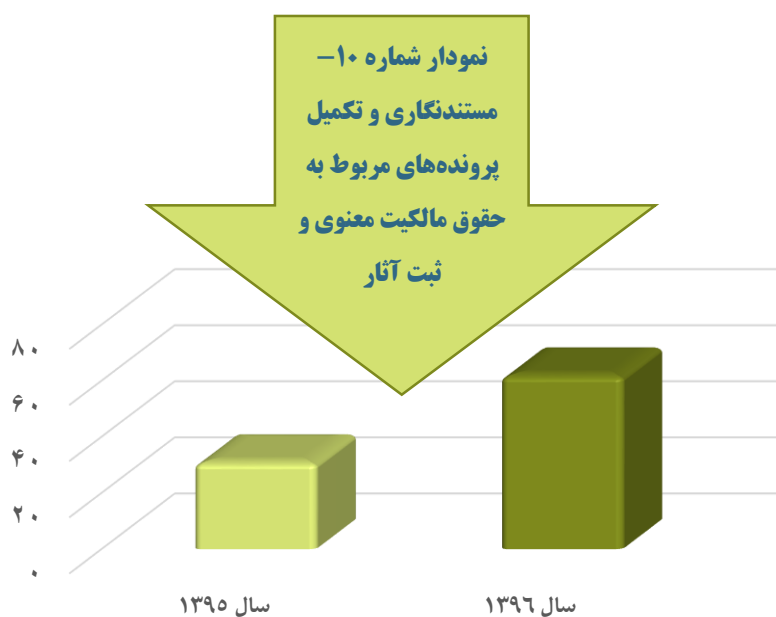
جدول شماره ۳ - عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت صنایع دستی

ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۶			سال ۱۳۹۵ (بایه)
			هدف	عملکرد	درصد تحقق	
۱	نشان بین المللی مرغوبیت کالا (مهر اصالت)	نشان	-	-	-	۲۰
۲	نشان ملی مرغوبیت کالا	نشان	۳۰۰	۳۴۶	۱۱۵	-
۳	رشد سالیانه نسبت شاغلین آموزش دیده بخش صنایع دستی به کل شاغلین دارای مجوز	درصد	۵	۱۹	۳۸۰	۲۳
۴	رشته های باز زنده سازی شده در حوزه هنرهای سنتی و صنایع دستی در سال	تعداد	۳۱	۳۲	۱۰۳	۳۱
۵	برندسازی در حوزه صنایع دستی در سال	رشته	۱۰	۱۲	۱۲۰	۵
۶	مستندنگاری و تکمیل پرونده های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار در سال	تعداد	۳۱	۶۲	۲۰۰	۳۱
۷	تعداد نمایشگاه های داخلی کشور	نمایشگاه	۱۴	۱۹	۱۳۶	۱۹
۸	حمایت از ایجاد و توسعه مراکز عرضه و فروش دائم محصولات صنایع دستی	طرح در سال	۳	-	-	۱۴
۹	صادرات صنایع دستی به انضمام زیورآلات سنتی	میلیون دلار	۴۴۷	۲۸۱	۶۳	۲۳۷
۱۰	پروانه تولید انفرادی صادر شده	تعداد/ فقره	۱۶,۰۰۰	۲۰,۳۳۴	۱۲۷	۱۸,۳۸۲
۱۱	پروانه تولید کارگاهی صادر شده	تعداد/ فقره	۵۵۰	۱,۰۷۱	۱۹۵	۱,۷۳۷
۱۲	بیمه شدگان تسهیلات در سال	نفر	۵,۰۰۰	-	-	۵,۰۰۰
۱۳	اعطای کمک های فنی و اعتباری	کارگاه	۳۰۰	-	-	۵
۱۴	صدور کارت شناسایی برای هنرمندان و شاغلین	نفر	۹,۸۰۰	۳۳,۸۹۵	۳۴۶	۳۵,۹۶۲
۱۵	ایجاد بازارچه های دائمی صنایع دستی	تعداد	۱۰	۱۱	۱۱۰	۱۰

با توجه به اینکه بحث اقتصاد بدون اتکا به نفت و همچنین اقتصاد مقاومتی با تأکیدات مکرر مقام معظم رهبری در زمره سیاست‌های کلی نظام قرار گرفته است و در شرایطی که مسئله بیکاری و ایجاد اشتغال مولد همراه با افزایش تولید داخلی و توسعه صادرات غیرنفتی و فراهم نمودن زمینه مشارکت مردم در فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی مهمترین دغدغه مسئولان و رؤس برنامه‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور را تشکیل می‌دهد لذا توجه به صنایع دستی و اهمیت صادرات آن به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد این هنر - صنعت در طی سال‌های اخیر بیش از پیش مشهود گردیده است. (نمودار شماره ۹)

همچنین عملکرد این حوزه طی سال ۱۳۹۶ در شاخص "مستندنگاری و تکمیل پرونده‌های مربوط به حقوق مالکیت معنوی و ثبت آثار" عملکرد دو برابری داشته‌است. (نمودار شماره ۱۰)

وضعیت اشتغال در حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

اشتغال بالغ بر ۴۳۲۳۸ نفر در تولید صنایع دستی (افراد دارای مجوز رسمی) وجود ۲۹۵ رشته صنایع دستی (بالاترین تنوع رشته در میان کشورهای صاحب صنایع دستی) اشتغال گسترده در مناطق روستائی کشور (بالغ بر ۲۵٪ از جمعیت مذکور، شاغلین مناطق روستائی می باشد)

اشتغال ایجاد شده در حوزه صنایع دستی در سال ۱۳۹۶

۴۱۲۸۱ شغل ایجاد شده از محل پروانه تولید انفرادی

۱۹۵۷ شغل ایجاد شده از محل پروانه تولید کارگاهی

۴۳۲۳۸ مجموع شغل ایجاد شده

مزایای ایجاد اشتغال در حوزه صنایع دستی و هنرهای سنتی

- نقش اساسی صنایع دستی به عنوان صنعت کاربردی در ایجاد اشتغال
- عدم وابستگی صنایع دستی به فناوری پیچیده و مواد خام وارداتی
- سابقه گسترده صنایع دستی به عنوان هنرهای سنتی در ایران
- تاثیر چشم گیر صنایع دستی در تعدیل مشکلات اجتماعی، توسعه اقتصادی و فقرزدائی به ویژه در مناطق محروم
- کاهش میزان بیکاری با توجه به ابعاد تجربی و کاربردی صنایع دستی

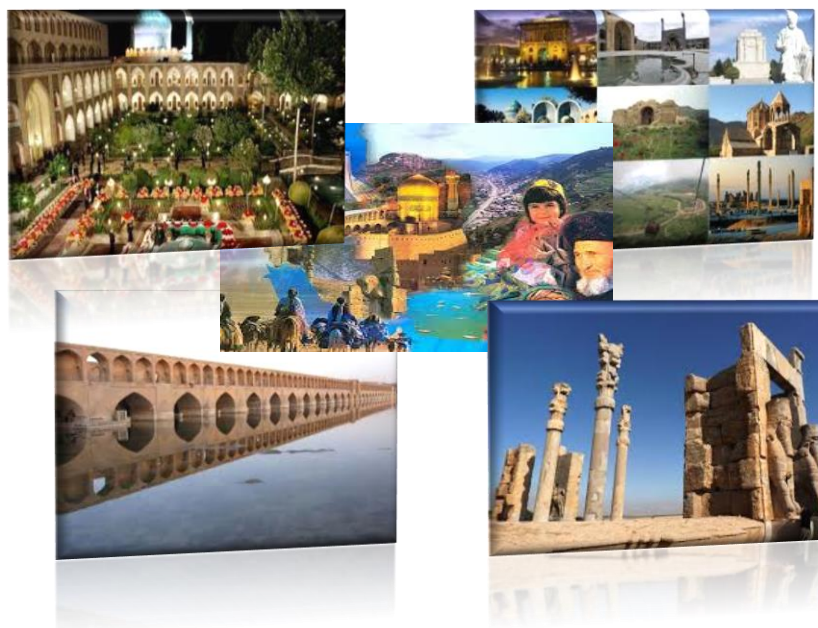
حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری

بررسی عملکرد شاخص‌های حوزه گردشگری و سرمایه‌گذاری

با نگاهی کوتاه به عملکرد متغیرهای این حوزه در سال ۱۳۹۶ به این برآیند می‌رسیم که شاخص "تعداد گردشگران داخلی" در سال ۱۳۹۶ رشد قابل توجهی نسبت به سال ۱۳۹۵ داشته و فراتر از هدف تعیین شده بوده است. شاخص "تعداد گردشگران ورودی به کشور" در سال ۱۳۹۶ رشد اندکی نسبت به سال ۱۳۹۵ داشته و از هدف تعیین شده در برنامه فاصله قابل توجهی دارد. امید است با تصویب سند راهبردی گردشگری و برنامه عملیاتی آن موانع ورود گردشگران خارجی به کشور رفع شود. در خصوص شاخص "درآمد حاصل از گردشگران ورودی" با توجه به عدم توانایی محاسبه در حال حاضر توضیح لازم در جدول عملکرد اهداف کمی داده شده است. عملکرد شاخص‌های "تعداد هتل‌های کشور"، "تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره" و "تعداد تخت‌های اقامتی کشور" مطابق اهداف تعیین شده در برنامه بوده است.

علی‌رغم تمایل سرمایه‌گذاران به سرمایه‌گذاری در این بخش همچنان باید به ساز و کارها و تمهیدات لازم در زمینه ایجاد زیرساخت‌ها، فرآیند تصویب پروژه‌ها، تامین مالی و تسهیلات بانکی به گونه‌ای جدی پرداخته شود. مهمترین نکته همکاری و مساعدت سایر دستگاه‌ها و نهادها و موسسات اعتباری و بانکی در جهت تسریع در تحقق پروژه‌ها می‌باشد. از مجموع متغیرهای این حوزه، متغیر «تعداد گردشگران داخلی» با ۱۶۳ درصد تحقق، بهترین عملکرد را داشته است. مواردی از "دگرگونی‌های اقتصاد جهانی" و "تحولات سیاسی منطقه‌ای" و مهم‌تر از همه "تحریم‌های اقتصادی علیه ایران" موجب شده است که متغیرهای تعداد گردشگران ورودی (تحقق ۶۶,۴ درصد) و درآمد حاصل از گردشگران ورودی (۷۴,۹ درصد تحقق) نتوانند تحقق صد در صدی داشته باشند. مابقی شاخص‌های این حوزه نیز علی‌رغم وجود محدودیت‌های ذکر شده رشد قابل توجهی داشته است.

با توجه به اینکه یکی از اهداف سازمانی رونق گردشگری داخلی و تلاش جهت کاهش تعداد گردشگران خروجی از کشور می‌باشد متأسفانه در سال ۱۳۹۶ علاوه بر اینکه این شاخص "تعداد گردشگران خروجی از کشور" نسبت به سال ۱۳۹۵ روند افزایشی داشته؛ از هدف‌گذاری سال ۱۳۹۶ نیز فاصله چشمگیری دارد و شاهد رشد و تمایل گردشگران به خروج از کشور می‌باشیم.

جدول شماره ۴ - عملکرد متغیرهای کلیدی معاونت گردشگری و سرمایه گذاری

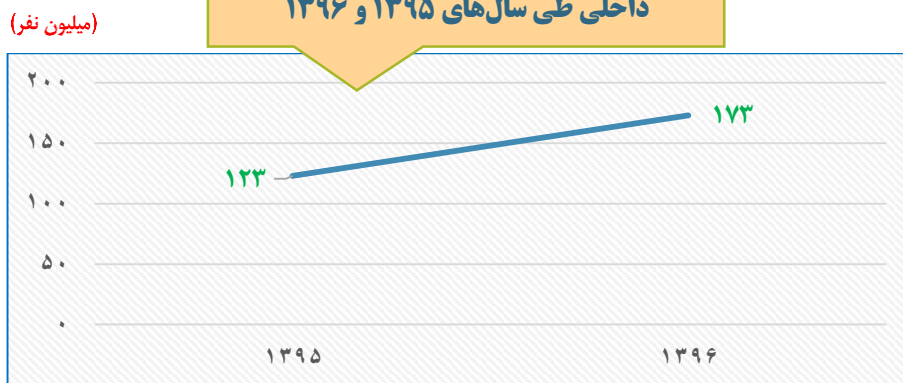
ردیف	عنوان هدف کمی	واحد اندازه گیری	سال ۱۳۹۶		
			هدف	عملکرد	درصد تحقق
۱	تعداد گردشگران ورودی به کشور	هزار نفر	۷,۷۰۰	۵,۱۱۳	۶۶
۲	درآمد حاصل از گردشگران ورودی	میلیون دلار	۱۰,۱۰۰	۷,۵۶۷	۷۵
۳	تعداد گردشگران خروجی از کشور	میلیون نفر	۶,۲	۱۰,۵	-
۴	تعداد گردشگران داخلی	میلیون نفر	۱۰۶	۱۷۳	۱۶۳
۵	تعداد هتل‌های کشور	باب	۱,۳۰۰	۱,۳۰۰	۱۰۰
۶	تعداد هتل‌های ۴ و ۵ ستاره	باب	۱۷۰	۱۶۵	۹۷
۷	تعداد تخت‌های اقامتی کشور	تخت	۳۱۰,۰۰۰	۲۸۰,۷۸۲	۹۱

هرچند گردشگری داخلی منبع درآمد ارزی محسوب نمی‌شود و مستقیماً منابع مالی تازه‌ای را وارد چرخه اقتصاد کشور نمی‌کند، اما حوزه‌ای حساس و مهم در اقتصاد ملل محسوب می‌شود. این نوع گردشگری علاوه بر حفظ فرهنگ‌های محلی و توزیع درآمد در سطح کشور، بستری فراهم می‌کند تا شهروندان با منابع فرهنگی، طبیعی و تاریخی کشور خود آشنا شوند و از این رهگذر حس غرور ملی و مشارکت اجتماعی شهروندان افزایش پیدا کند. همچنین با توسعه گردشگری داخلی و در نظر گرفتن آن به‌عنوان صنعتی داخلی، می‌توانیم اقتصاد خود را در برابر نوسانات و شوک‌های موجود در بازارهای جهانی و تبعات منفی رخدادهای بین‌المللی مقاوم کنیم.

نمودار ذیل نشانگر توسعه گردشگری داخلی در کشور عزیزمان ایران طی سال ۱۳۹۶ نسبت به سال ۱۳۹۵ می‌باشد.

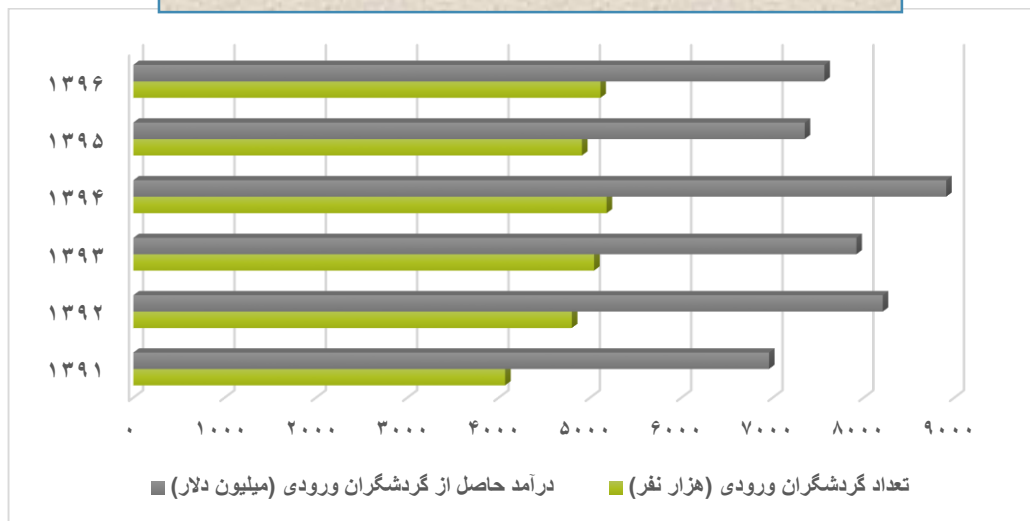
نمودار شماره ۱۱ - مقایسه تعداد گردشگران

داخلی طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶

حرکت‌های تند سیاسی از سوی آمریکا و از سوی دیگر جنگ‌ها و حوادث گوناگون در خاورمیانه موجب افت گردشگر ورودی طی سال‌های ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ شده‌است. نمودار ذیل نشانگر میزان رشد گردشگران ورودی و درآمد حاصل از آن می‌باشد. لازم به ذکر است به دلیل عدم راه‌اندازی سیستم TSA (حساب اقماری گردشگری) درآمد حاصل از گردشگری بر اساس پیش‌بینی میزان هزینه کرد هر گردشگر در منطقه جنوب آسیا ذکر شده در گزارش سازمان جهانی جهانگردی می‌باشد.

نمودار شماره ۱۲ - تعداد گردشگران ورودی به کشور و درآمد حاصل از آن طی سال‌های ۱۳۹۰ لغایت ۱۳۹۶

تعداد گردشگران خارجی وارد شده به کشور به تفکیک مرزهای ورودی در سال ۱۳۹۶

زمینی ۳,۵۶۳,۹۷۲

هوائی ۱,۵۲۲,۵۹۷

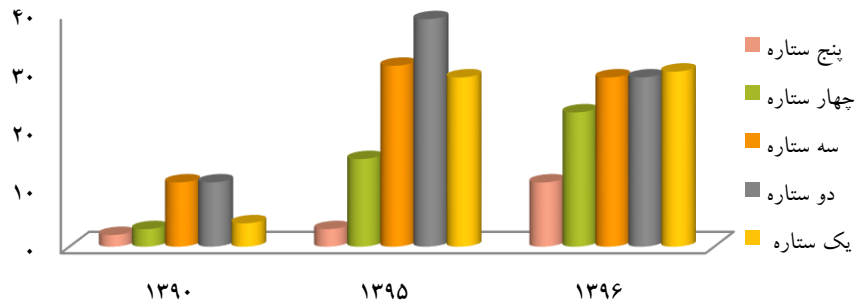

دریائی ۲۶,۹۵۵

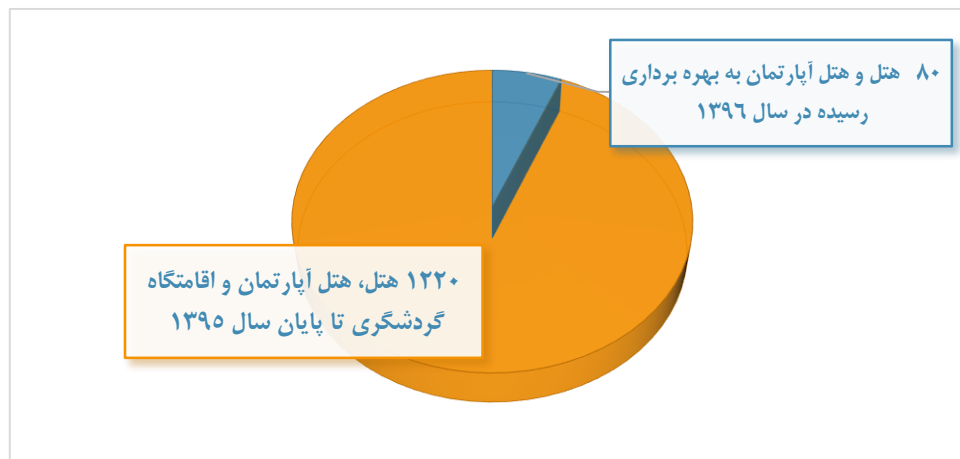
۵,۱۱۳,۵۲۴ نفر

نمودار شماره ۱۳ - تعداد هتل‌های استانداردسازی شده به تفکیک ستاره

از مجموع ۱۳۰۰ هتل و هتل آپارتمان در کشور تعداد ۸۰ باب هتل، هتل آپارتمان و اقامتگاه گردشگری در سال ۱۳۹۶ به بهره‌برداری رسیده است.

نمودار شماره ۱۴ - مجموع هتل‌های کشور تا سال ۱۳۹۶

گردشگری و اشتغال

از هر ۱۰ شغل یک شغل مرتبط با گردشگری است و حدود ۱۰ درصد از شاغلان دنیا در مشاغل وابسته به زنجیره گردشگری فعالیت دارند. به ازای ورود ۶ نفر گردشگر خارجی و هر ۲۵ نفر گردشگر داخلی یک شغل ایجاد می‌شود. ایجاد شغل در گردشگری، خود منجر به ایجاد و رونق کسب و کارهای دیگر نیز می‌شود و این نیز یکی از ویژگی‌های این صنعت ارزش آفرین است.

شغل	نفر	افزایش ورود گردشگران بر اساس ظرفیت موجود
۸۳,۳۳۳	۵۰۰,۰۰۰	
۱۶۶,۶۶۷	۱,۰۰۰,۰۰۰	
۲۵۰,۰۰۰	۱,۵۰۰,۰۰۰	
۳۳۳,۳۳۳	۲,۰۰۰,۰۰۰	
۴۱۶,۶۶۷	۲,۵۰۰,۰۰۰	
۵۰۰,۰۰۰	۳,۰۰۰,۰۰۰	

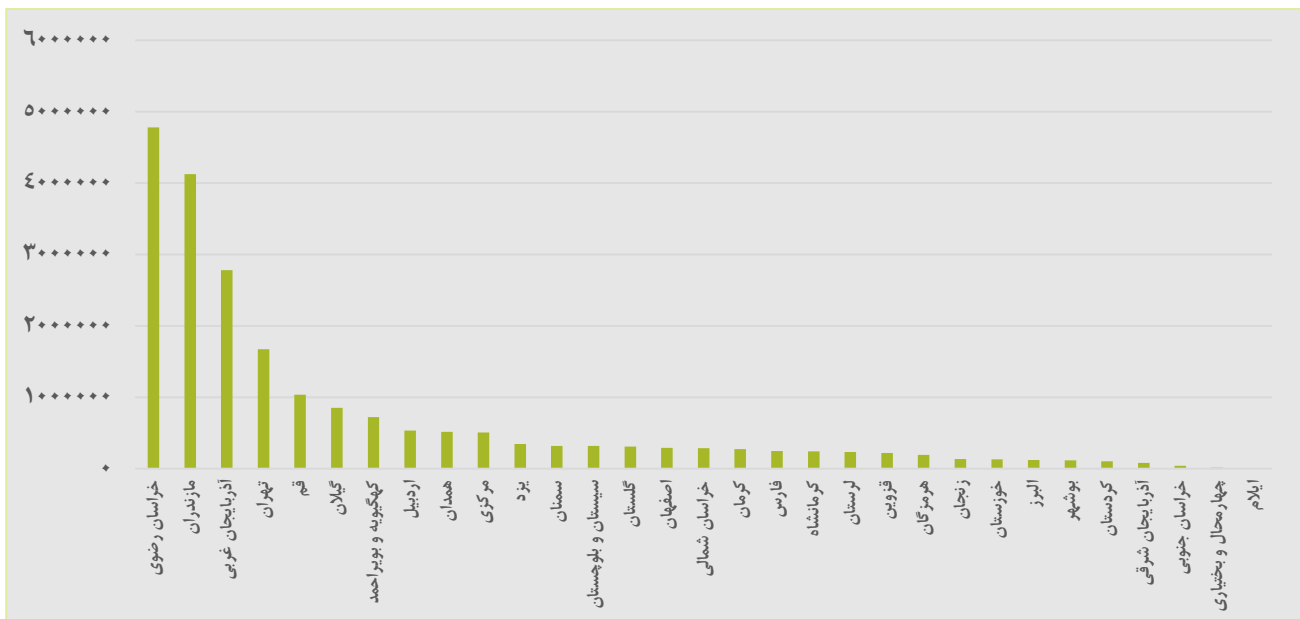
اشتغال‌زایی زنجیره خدمات گردشگری (نفر)

به ازای هر ۵۰۰ هزار نفر گردشگری ورودی ۸۳۳۳۳ شغل ایجاد می‌شود.

مطابق نمودار شماره ۱۵ و جدول شماره ۵، از مجموع ۵۴۸ پروژه به بهره‌برداری رسیده ۸۰ باب هتل با ظرفیت بیش از ۱۰۰۰۰ تخت به فضاهای اقامتی کشور افزوده شده است و ۴۶۸ پروژه باقیمانده برای ایجاد مجتمع‌های بین‌راهی، سفره‌خانه‌های سنتی، شهربازی، پارک‌های آبی، مراکز تفریحی و سرگرمی، تله‌کابین و ... هزینه شده که در مجموع ۷۰۹۶ نفر- شغل ایجاد کرده است.

نمودار شماره ۱۵ - میزان اشتغال پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده بر اساس حجم سرمایه‌گذاری

(ارقام میلیون ریال)

جدول شماره ۵ - میزان اشتغال پروژه‌های به بهره‌برداری رسیده بر اساس حجم سرمایه‌گذاری

ردیف	استان	تعداد	مبلغ سرمایه‌گذاری (ارقام میلیون ریال)	اشتغال (نفر)	تعداد اتاق	تعداد تخت
۱	خراسان رضوی	۳۸	۴۷۸۲۱۱۴	۷۷۹	-	۲۹۲۷
۲	مازندران	۲۶	۴۱۲۶۸۰۰	۴۳۱	-	-
۳	آذربایجان غربی	۲۲	۲۷۸۱۰۷۱	۳۸۶	۶۷۳	۱۴۸۱
۴	تهران	۴۱	۱۶۷۱۹۰۰	۵۷۰	۲۲۷	۵۵۵
۵	قم	۱۸	۱۰۳۳۰۰۰	۴۹۳	-	-
۶	گیلان	۴۰	۸۴۸۳۵۶	۵۶۲	۱۷۴	۵۵۸
۷	کهگیلویه و بویراحمد	۲۰	۷۱۸۸۰۳	۴۲۱	۲۲۳	۳۲۲
۸	اردبیل	۱۶	۵۳۴۰۰۰	۱۶۰	۴۸	۱۴۴
۹	همدان	۱۸	۵۱۳۲۰۰	۱۶۷	۱۳۱	۴۴۹
۱۰	مرکزی	۷	۵۰۵۰۰۰	۱۵۹	-	-
۱۱	یزد	۳۵	۳۴۴۲۰۰	۱۹۸	۱۸۷	۳۵۲
۱۲	سمنان	۲۵	۳۱۸۳۰۰	۱۴۸	۱۵۴	۴۸۳
۱۳	سیستان و بلوچستان	۱۰	۳۱۷۸۱۰	۱۲۴	۱۰۰	۴۲۴
۱۴	گلستان	۱۱	۳۰۹۵۰۰	۲۶۲	۱۸۵	۲۵۱
۱۵	اصفهان	۸	۲۸۸۰۰۰	۱۱۸	-	۴۰۷
۱۶	خراسان شمالی	۲۴	۲۸۶۴۷۰	۱۵۱	-	-
۱۷	کرمان	۶۹	۲۷۰۳۵۰	۴۷۵	۳۴۲	۱۰۰
۱۸	فارس	۱۴	۲۴۵۱۸۵	۲۱۹	۲۰۳	۴۹۱
۱۹	کرمانشاه	۱۴	۲۳۸۰۰۰	۱۴۶	۵۵	۱۶۸
۲۰	لرستان	۹	۲۳۲۰۰۰	۲۲۳	۱۵۵	۸۱۰
۲۱	قزوین	۶	۲۱۷۷۰۰	۱۵۷	۱۰۶	۲۷۶
۲۲	هرمزگان	۱۹	۱۹۰۳۹۲	۲۰۷	۴۰	۶۵
۲۳	زنجان	۱۴	۱۳۰۷۰۰	۱۱۱	۵۳	۱۶۶
۲۴	خوزستان	۵	۱۲۶۰۰۰	۱۰۱	-	-
۲۵	البرز	۱	۱۲۰۰۰۰	۲۱	۵۲	۱۳
۲۶	بوشهر	۷	۱۱۵۵۰۰	۶۳	۹	-
۲۷	کردستان	۱	۱۰۰۰۰۰	۱۴۰	-	-
۲۸	آذربایجان شرقی	۱	۸۰۰۰۰	۲۵	۴۷	۱۰۰
۲۹	خراسان جنوبی	۱۵	۴۰۰۱۰	۱۳	۰	۰
۳۰	چهارمحال و بختیاری	۱۲	۱۳۳۰۰	۵۷	۷۸	۲۴۰
۳۱	ایلام	۲	۹۰۰۰	۹	-	-
	جمع کل	۵۴۸	۲۱۵۰۶۶۶۱	۷۰۹۶	۳۳۸۷	۱۰۷۸۲

فصل سوم

بررسی عملکرد منابع مالی

اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۶

اعتبار مصوب سال ۱۳۹۶ طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان با دستگاه‌های وابسته معادل ۵,۲۶۵,۱۶۱ میلیون ریال بوده که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (شرکت توسعه ایرانگردی و جهانگردی به میزان ۱۰۵,۰۰۶ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری به میزان ۴۷,۷۳۰ میلیون ریال)، اعتبار مصوب سازمان ۵,۱۱۲,۴۲۵ میلیون ریال و اعتبار ابلاغی ۴,۸۲۳,۵۷۴ میلیون ریال شده است. بر اساس نظام فصل - برنامه، اعتبارات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ذیل ۶ برنامه تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توزیع می‌شود. در سال ۱۳۹۶ اعتباری معادل ۳,۰۴۸,۷۷۱ یعنی ۶۳ درصد از اعتبارات ابلاغی تخصیص یافته است (لازم به ذکر است که اعتبارات یاد شده بدون کسر احکام دادگاه می‌باشد).

اعتبارات هزینه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۶

اعتبار هزینه‌ای مصوب سال ۱۳۹۶ سازمان با دستگاه‌های وابسته اعتباری معادل ۲,۵۳۷,۵۰۰ میلیون ریال بوده که پس از کسر اعتبارات دستگاه‌های وابسته (مرکز مطالعات منطقه‌ای حفظ میراث فرهنگی نامملوس در آسیای میانه و غربی به میزان ۱۷,۵۰۰ میلیون ریال و پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری «بدون درآمد اختصاصی» به میزان ۳۴۰,۰۰۰ میلیون ریال) اعتبار مصوب ردیف اصلی سازمان به ۲,۱۸۰,۰۰۰ میلیون ریال و اعتبارات ابلاغی به ۲,۱۴۹,۷۶۴ میلیون ریال رسید. اعتبار تخصیص یافته هزینه‌ای سازمان در سال ۱۳۹۶ معادل ۲,۰۰۰,۴۲۳ در حدود ۹۲ درصد اعتبار ابلاغی بوده است.

تحلیل عملکرد اعتبارات بخشی از محل بودجه عمومی

- تخصیص هزینه‌ای برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۷۰۰۲، معادل ۱۴۰,۶۴۷ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
- تخصیص هزینه‌ای برنامه تنظیم و اجرای طرح‌های آماری به شماره طبقه‌بندی ۱۰۰۲۰۲۵، معادل ۲۰,۶۷۶ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
- تخصیص هزینه‌ای برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۴۰۰۲، معادل ۵۲۲,۶۱۴ میلیون ریال و تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه یادشده ۱,۵۳۱,۰۰۹ میلیون ریال (۱,۴۶۲,۸۵۶ میلیون ریال برای طرح‌های ملی و ۶۸,۱۵۳ میلیون ریال برای طرح ملی استانی) می‌باشد.
- تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۶۰۰۳، معادل ۳۷,۷۴۰ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار هزینه‌ای ندارد.
- تخصیص هزینه‌ای برنامه گسترش خدمات موزه‌ای به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۴۰۰۵، معادل ۲۱۶,۸۰۸ میلیون ریال و تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه یادشده ۸۰۹,۳۰۹ میلیون ریال (۷۴۵,۱۵۰ میلیون ریال برای طرح‌های ملی و ۶۴,۱۵۹ میلیون ریال برای طرح‌های ملی استانی) می‌باشد.
- تخصیص هزینه‌ای برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیاء فرهنگی و تاریخی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۴۰۰۳، معادل ۱۱۲,۵۷۶ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.

- تخصیص هزینه‌ای برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۷۰۰۳، معادل ۱۴۹،۴۴۴ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۶۰۰۱، معادل ۳۳۱،۲۷۶ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه توسعه گردشگری داخلی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۶۰۰۲، معادل ۲۵۵،۱۸۸ میلیون ریال و تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه یاد شده ۵۱۲،۹۵۱ میلیون ریال می‌باشد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه توسعه دولت الکترونیک به شماره طبقه‌بندی ۱۰۰۲۰۵۷، معادل ۲۱۶۷۵ میلیون ریال و تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه یاد شده ۲۷،۷۶۲ میلیون ریال می‌باشد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه پژوهش‌های کاربردی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۸۰۰۱، معادل ۲،۴۶۷ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه آموزش غیررسمی فنی، حرفه‌ای و مهارتی به شماره طبقه‌بندی ۱۸۰۲۰۰۵، معادل ۴۷،۲۳۷ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان شناختی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۴۰۰۶، معادل ۶،۷۸۷ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۴۰۰۷، معادل ۴۸،۵۱۴ میلیون ریال می‌باشد و این برنامه اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ندارد.
 - تخصیص هزینه‌ای برنامه احیاء و رشد تولیدات صنایع دستی به شماره طبقه‌بندی ۱۷۰۷۰۰۱، معادل ۱۴۹،۷۰۴ میلیون ریال و تخصیص تملک دارایی‌های سرمایه‌ای برنامه یاد شده ۱۳۰،۰۰۰ میلیون ریال می‌باشد.
- لازم به ذکر است بالاتر بودن تخصیص اعتبار برنامه‌های "تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی"، "گسترش خدمات موزه‌ای" و "توسعه گردشگری داخلی" از اعتبار ابلاغی بر اساس جابجایی اعتبارات به استناد ماده (۷۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و از محل کاهش سایر برنامه‌ها انجام شده است.

جدول شماره ۶- تخصیص اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سازمان به تفکیک برنامه در سال ۱۳۹۶

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	شماره طبقه‌بندی برنامه	عنوان برنامه	اعتبار مصوب هزینه‌ای ۱۳۹۶	تخصیص هزینه‌ای ۱۳۹۶	اعتبار مصوب تملکی ۱۳۹۶	تخصیص تملکی ۱۳۹۶
۱	۱۷۰۷۰۰۲	برنامه طراحی و ترویج صنایع دستی	۱۴۶,۰۰۰	۱۴۰,۶۴۷	-	-
۲	۱۰۰۲۰۲۵	برنامه تنظیم و اجرای طرح‌های آماری	۲۲,۰۰۰	۲۰,۶۷۶	-	-
۳	۱۷۰۴۰۰۲	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	۴۵۳,۰۰۰	۵۲۲,۶۱۴	۱,۴۶۲,۸۵۶	۲,۴۵۵,۰۰۰
۴	۱۷۰۶۰۰۳	برنامه تأمین، توسعه، مقاوم‌سازی، تعمیر، تجهیز و نگهداری فضاها، ساختمان‌ها، اماکن و ماشین‌آلات	-	-	۳۷,۷۴۰	۴۰,۰۰۰
۵	۱۷۰۴۰۰۵	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	۱۷۰,۰۰۰	۲۱۶,۸۰۸	۷۴۵,۱۵۰	۸۹۳,۰۰۰
۶	۱۷۰۴۰۰۳	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی اشیاء فرهنگی - تاریخی	۱۲۰,۰۰۰	۱۱۲,۵۷۶	-	-
۷	۱۷۰۷۰۰۳	برنامه حمایت از توسعه صادرات صنایع دستی	۱۸۰,۰۰۰	۱۴۹,۴۴۴	-	-
۸	۱۷۰۶۰۰۱	برنامه جذب گردشگران ورودی به کشور	۴۷۰,۰۰۰	۳۳۱,۲۷۶	-	-
۹	۱۷۰۶۰۰۲	برنامه توسعه گردشگری داخلی	۲۳۰,۰۰۰	۲۵۵,۱۸۸	۵۱۲,۹۵۱	۱,۰۵۵,۰۰۰
۱۰	۱۰۰۲۰۵۷	برنامه توسعه دولت الکترونیک	۲۲,۰۰۰	۲۱,۶۷۵	۲۷,۷۶۲	۲۹,۴۲۵
۱۱	۱۷۰۸۰۰۱	برنامه پژوهش‌های کاربردی	۱۵,۰۰۰	۲,۴۶۷	-	-
۱۲	۱۸۰۲۰۰۵	برنامه آموزش غیررسمی فنی، حرفه‌ای و مهارتی	۷۵,۰۰۰	۴۷,۲۳۷	-	-
۱۳	۱۷۰۴۰۰۶	برنامه بررسی و شناسایی آثار و محوطه‌های باستان شناختی	۲۲,۰۰۰	۶,۷۸۷	-	-
۱۴	۱۷۰۴۰۰۷	برنامه تجهیز، مرمت و آماده‌سازی آثار و بناهای تاریخی	۶۵,۰۰۰	۴۸,۵۱۴	-	-
۱۵	۱۷۰۷۰۰۱	برنامه احیاء و رشد تولیدات صنایع دستی	۱۹۰,۰۰۰	۱۴۹,۷۰۴	۱۳۰,۰۰۰	۳۸۰,۰۰۰
جمع برنامه‌های ملی			۲,۱۸۰,۰۰۰	۲,۰۲۵,۶۱۳	۲,۹۱۶,۴۵۹	۴,۸۵۲,۴۲۵

برنامه‌های دارای طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی استانی

۱۶	۱۷۰۴۰۰۲	برنامه تأمین، حفاظت، مرمت و معرفی میراث غیرمنقول فرهنگی	-	-	۶۸,۱۵۳	۹۰,۰۰۰
۱۷	۱۷۰۴۰۰۵	برنامه گسترش خدمات موزه‌ای	-	-	۶۴,۱۵۹	۱۷۰,۰۰۰
جمع برنامه‌های استانی			-	-	۱۳۲,۳۱۲	۲۶۰,۰۰۰
جمع کل برنامه‌های سازمان			۲,۱۸۰,۰۰۰	۲,۰۲۵,۶۱۳	۳,۰۴۸,۷۷۱	۵,۱۱۲,۴۲۵

جدول شماره ۷- توزیع اعتبارات هزینه‌ای و تملکی ردیف‌های متفرقه سازمان در سال ۱۳۹۶

(ارقام به میلیون ریال)

محل تامین اعتبار	عنوان ردیف متفرقه	کد ردیف متفرقه	اعتبار مصوب هزینه‌ای ۱۳۹۶	تخصیص هزینه‌ای ۱۳۹۶	اعتبار مصوب تملکی ۱۳۹۶	تخصیص تملکی ۱۳۹۶
اعتبارات ردیف‌های متفرقه قانون بودجه سال ۱۳۹۶	سازمان برنامه و بودجه کشور- افزایش اعتبارات طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موضوع جابجایی اعتبارات	۱۲۰-۵۵۰۰۰۰	-	-	۲۸,۰۰۰	-
	توسعه زیرساخت‌ها و تاسیسات گردشگری و حمایت از بخش میراث فرهنگی و صنایع دستی	۹۶-۵۳۰۰۰۰	۹۰,۰۰۰	۸۰,۰۰۸	۲۱۰,۰۰۰	۱۸۱,۲۴۰
	کمک به هزینه‌های اجتناب ناپذیر و ضروری	۲۲-۵۵۰۰۰۰	-	-	-	۲۰,۰۰۰
	اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت (ملی)	۴۷-۵۵۰۰۰۰	-	-	-	۳۰,۰۰۰
	اشتغال و ترویج صنایع دستی	۷۵-۵۵۰۰۰۰	۱۸۰,۰۰۰	-	-	-
	کمک به اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع جدول شماره ۱ (۱۷)	۳-۵۴۰۰۰۰	۲۵,۰۰۰	۱۲,۰۰۰	-	۴,۲۵۰
	تامین، آماده‌سازی و اداره موزه‌ها و ابنیه تاریخی (درآمد)	۱۳-۵۳۰۰۰۰	۳۲۰,۰۰۰	۱۹۲,۴۴۰	-	۴۶۳,۰۰۰
	موضوع درآمد حاصل از اخذ عوارض از واردات کالاها و محصولات فرهنگی و صنایع دستی - ۸۵ % وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و ۱۵ % سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری	۱۰۲-۵۳۰۰۰۰	۲۲,۵۰۰	۸,۱۰۶	-	-
	اعتبارات موضوع اجازه ساختمان‌ها و اراضی دولتی (از جمله امکانات، اماکن و فضاهای آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی کلیه دستگاه‌های اجرائی)	۶۱-۵۳۰۰۰۰	۱۶۰,۰۰۰	۵۶,۴۱۹	-	-
	اعتبارات موضوع قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقاء سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت (ملی - استانی)	۴۷-۵۵۰۰۰۰	-	-	-	۱۰۰,۰۰۰
جمع			۷۹۷,۵۰۰	۳۴۹,۰۴۵	۱,۳۶۳,۷۰۲	۵۸۷,۵۵۰

فصل چهارم

ارزیابی عملکرد و پیشنهادات

نتایج حاصل از ارزیابی عملکرد مواد قانونی و شاخص‌های سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه کشور

برنامه‌ریزی برای توسعه در هر کشوری با توجه به نیازها، شرایط و مقتضیات آن کشور صورت می‌گیرد و ظرفیت‌ها و نیازهای هر کشور، نوع خاصی از برنامه‌ریزی‌های بلندمدت و کوتاه‌مدت را می‌طلبد. در ایران نیز استراتژی‌ها و برنامه‌هایی برای توسعه به صورت بلندمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت تهیه شده است که برنامه‌های پنج ساله توسعه یکی از این دست برنامه‌ها می‌باشد. اقدام به ارزیابی سازمانی تلاش برای آگاهی از درجه‌ی موفقیت یا عدم موفقیت سازمان‌ها در تحقق اهداف تعیین شده است.

سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری همواره تلاش نموده با توجه به وظایف انحصاری و حاکمیتی خود در سه حوزه حفاظت و حمایت از میراث فرهنگی، مدیریت و ارتقاء گردشگری و مدیریت بخش صنایع دستی ایران، برنامه‌ریزی جهت توسعه متوازن و همسو با سیاست‌های کلان دولت را در دستور کار خود قرار دهد. انجام این مهم تنها از طریق رصد منظم و مداوم عملکرد و نقاط قوت و ضعف سازمان و بهره‌گیری از آن به عنوان چراغ راهی برای پیش‌بینی فعالیت‌های مورد نیاز آینده امکان‌پذیر است. این سازمان در تلاش است تا کلیه اهداف تعیین شده در برنامه ششم توسعه تحقق یابد. عواملی از قبیل جلب مشارکت بخش عمومی و خصوصی در صیانت و مدیریت میراث فرهنگی کشور، استفاده از بخش خصوصی در توسعه موزه‌ها و نگهداری از اشیاء، جلب مشارکت دستگاه‌های اجرایی و تشکل‌های بخش گردشگری در مدیریت صنعت گردشگری کشور و برنامه‌محوری در انجام فعالیت‌های هر سه حوزه تحت پوشش سازمان از دلایل اصلی موفقیت در تحقق اهداف تعیین شده در برنامه ششم توسعه کشور طی سال ۱۳۹۶ می‌باشند.

بررسی عملکرد سازمان طی سال ۱۳۹۶ حکایت از نابسامانی و ضعف‌هایی دارد که همواره باید در انجام مطالعات و آسیب‌شناسی مسائل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور مورد توجه قرار گیرد. این ضعف‌ها عمدتاً ناشی از ساختارهای نامناسب، دسترسی آسان به منابع درآمدی ناشی از فروش نفت، فقدان فرهنگ سازمانی اثربخش به منظور ایجاد تحول و دگرگونی در حوزه‌های تخصصی، فقدان بیانیه مأموریت و ... است.

امید است با تلاش در بهبود عملکرد، ایجاد هماهنگی و تعامل درون و برون سازمانی و بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های عظیم و متنوع سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری بتوانیم به کلیه اهداف و شاخص‌های تعیین شده در برنامه ششم توسعه دست یابیم.

نقاط قوت عملکرد سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه

نقاط ضعف عملکرد سازمان در سال اول برنامه ششم توسعه

پیشنهادات جهت بهبود عملکرد سازمان در سال‌های آتی

پیاده‌سازی مدیریت جامع و یکپارچه سازمان

حرکت به سوی توسعه پایدار گردشگری و حمایت از صنایع دستی با رویکرد ایجاد اشتغال

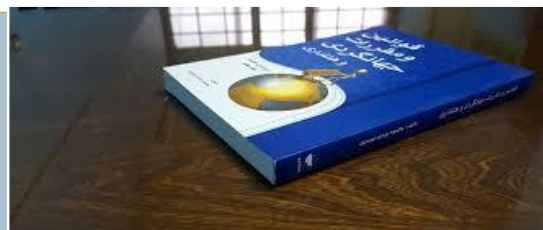
توانمندسازی نیروی انسانی فعال

کاهش اتکاء به منابع مالی دولتی

ارتقاء جایگاه سازمان در قوانین و اسناد بالادستی

راهکارهای پیشنهادی

پیاده‌سازی مدیریت جامع و یکپارچه سازمان

- تهیه و تدوین سند راهبردی توسعه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- بازنگری در توزیع منابع بر اساس اولویت‌های برنامه‌ای (بودجه‌ریزی بر مبنای عملکرد)
- تعامل سازنده با سایر دستگاه‌های اجرایی
- ساماندهی نظام مدیریتی و ساختاری
- اجرای نظام جامع آماری روزآمد و یکپارچه (حساب اقماری - TSA)

توانمندسازی نیروی انسانی فعال

- جذب نیروی متخصص
- ایجاد تناسب میان تعداد پرسنل اداری - پشتیبانی با تعداد پرسنل تخصصی
- تناسب بین وظایف و مأموریت‌ها با ساختار مصوب

ارتقاء جایگاه سازمان در قوانین و اسناد بالادستی

- تهیه و تدوین اساسنامه سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری
- بازنگری قوانین، مقررات و آئین‌نامه‌های اجرائی
- برقراری نظام حقوقی شفاف با سایر دستگاه‌های اجرایی

کاهش اتکاء به منابع مالی دولتی

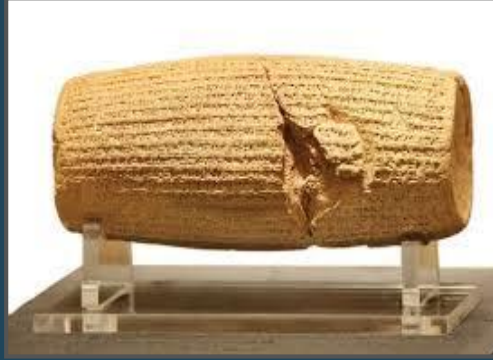

- افزایش مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی
- هیئت امنایی نمودن اداره اماکن تاریخی و حمایت از موزه‌های خصوصی
- معرفی بسته‌های سرمایه‌گذاری جذاب به منظور جلب مشارکت فعال بخش خصوصی در اجرای پروژه‌ها

توسعه پایدار گردشگری و حمایت از صنایع دستی با رویکرد ایجاد اشتغال

- ساماندهی خدمات گردشگری در مبادی و مقاصد و تسهیل ورود و خروج گردشگران
- تدوین نظام جامع استانداردهای ناظر بر محصولات و خدمات گردشگری
- بهره‌گیری از روش‌های نوین تبلیغات، بازاریابی جهت معرفی جاذبه‌های گردشگری
- حمایت از صنایع دستی جهت حضور فعال در بازارهای داخلی و خارجی
- توسعه نظام فراگیر و کارآمد تولید، بسته‌بندی و توزیع صنایع دستی
- باززنده سازی هنرهای سنتی و رشته‌های در حال انقراض
- مستندسازی میراث فرهنگی، تاریخی، طبیعی و هنرهای سنتی

فہرست کتب و کتب
میں سے منتخب کتب
یہ زمانہ صنایع سہی و